

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜS

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 120-26 TEMMUZ 1977 FİYATI: 5 TL

MHP İLE YAKINLAŞMA DEMOKRASİYE İHANETTİR

TÖB-DER ULUSLARARASI
DAYANIŞMAYI
PEKİŞTİRMİŞTİR

KARANLILIĞI AYDINLIĞA
ÇEVİRMEK İÇİN

YAVRU DENKTAŞ'IN "YAVRU VATAN" DA MARİFETLERİ

GEÇENLERDE "KIBRIS BARIŞ HAREKATI" NIN ÜÇÜNCÜ YILDÖNÜMÜ ÇEŞİTLİ TÖRENLERLE KUTLANDI. YAZ SICAKLARINDA PEK MERAK SARILAN ŞOVENİZM İÇİN "İYİ" BİR GİRİŞ YAPILDI. ANCAK BU HENGAME İÇİNDE KENDİLERİNE ÖZGÜRLÜK GETİRİLDİĞİ SÖYLENEN TÜRK TOPLUMUNUN NELERLE KARŞI KARŞIYA BULUNDUĞUNU DA UNUTMAMAK GEREKİYOR. DENKTAŞ VE OĞLUNUN ÖNCÜLÜĞÜNDEKİ GERİCİ KLİK KIBRIS' TAKİ İLERİCİ GÜÇLERE KARŞI GENEL BİR SALDIRI İÇİNDE BULUNUYOR.

Türkiye'de yaz ayları hamaset ayları oldu. Geçen yazı "Hora"nın dümensu-yunda "vatan, millet, sakarya" diye geçirdi kimileri. Bu yaz da Kıbrıs hareka-tının üçüncü yıldönümü dolayısıyla bol bol hareket filmi seyretti televizyonlar-da. Dintlenen serhat türkülerinin ve sa-vaş filmlerinin ardından harekâtı ger-çekleştiren Ecevit geldi ekranlara. CHP Genel Başkanı da İngiltere'ye gödişini, Sisco ile karşılıklı manevraları bir güzel anlattı, ama bugün Kıbrıs'ta neler oluyor, neler bitiyor bunlara hiç değinmedi.

HAMASET PERDESİ VE GERÇEK

Kıbrıs Federe Denktaş Devleti, Tür-kiye'deki politik gelişmeleri yakından izliyor. Bir ara, CHP hükümetinin güven-oyu alma olasılığı karşısında, yeni hükü-mete şirin görünebilmek için kabinede bazı göstermelik değişiklikler yapmayı denedi. Ancak güvenoyundaki başarısız-lıktan sonra bundan hemen vazgeçti. İşin aslına bakılırsa, kalın bir hamaset edebi-yatıyla örtülü Kıbrıs olayının ardında ne-lerin yatığını Türkiye'de "ilerici" bir politik partinin kendine soran edinmedi-ğini Denktaş ve çevresindekiler de çok iyi biliyor. Türkiye'de demokrasi müca-delesini yürüttüğünü söyleyen CHP ve li-derinin Kıbrıs'taki açık faşist girişimler karşısında hiç sesini çıkarmayışı Denk-taş ve çevresinin haklılığını gösteriyor.

"Yavru vatan", "ulusal çıkarlar" per-desi ile örtülüp değme "demokratların" bile hiç değinmediği, ilgilenmediği Kib-ris'te neler oluyor? Cevabı hemen vere-lim: "Barış Harekati" ile özgürlüğüne kavuştuğu söylenen Türk toplumu bu-gün en açık faşist girişimlerle, anti-komünizmin en bayağısı ile karşı karşı-ya.

BABASININ OĞLU

Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş'ın bir oğlu var. Adı Raif Denktaş. Yüksek tahsilini ÖDTÜ İdari İlimler Fakültesinde yapan küçük Denk-taş okul sıralarında uzun saçları, pop müziğine olan merakı ve orkestra ele-manlığı ile dikkat çekmişti. Yavru Denk-taş, tahsilini tamamlayıp yavru vatana döndükten sonra hızla yükseldi. Bugün, Kıbrıs'ta "zaman" adlı bir gazete çika-rıyor. Gazeteciliğin yanısıra UBP Genel Sekreterliği ve milletvekiliği de yapıyor. Raif Denktaş gerek gazetecilikte, gerek-se milletvekiliğinde ilerici demokrat çev-relerini karşısına azılı bir gerici olarak çı-kıyor. Bunu gazetesinde ve milletvekili-likte olarak verdiği "söylevlerde" hergün ka-nıtlıyor.

ANTIKOMÜNİZMİN BU KADARI...

Denktaş'ın Zaman gazetesininin 18 Haziran tarihli sayısı, bunun örnekleri

Raif Denktaş: "Sanayi Holding'de Kızıl Faşizm Hüküm Sürmektedir" Buna Ne Diyebilecekler? DİSK, PEO ve yandaşlarının davamızı hançerlemelerinin yeni belgesi

ile dolu. Kıbrıs'ta ileri sendikal hareke-tin temsilcileri Kıbrıs Türk Amme Me-murları Sendikası (KTAMS) ile Dev-İş'in bazı liderlerinin Türkiye'de DİSK ile giriştikleri dayanışma, bakın küçük Denktaş'ın gazetesinde nasıl değerlendir-iliyor:

"Dünyanın hür demokratik ülkelerin-den ve özgürlükçü demokratik yapının getirdiği özgür sendikacılığı benimseyen hiç bir kuruluşun katılmadığı bu toplan-tıda bulunan Erdal Hüseyin, Ahmet Zeki ve Hasan Sarıca, komünist ülkelerle ve kimliği sendikacı maskesi altında gizle-nen KGB ajanları ile dayanışmalarını vurgulamışlar, açıkçası Kıbrıs'ta uygula-yacakları Uluslararası Komünist metod-lar hakkında direktif almışlardır."

Zehir hafife Denktaş'ın gazetesinde Türkiye sonra Kıbrıs'lı ilerici sendikacılar Türki-ye'de DİSK tarafından verilen "talimat-ı" (1) da açıklıyor:

"Hükümetle her an mücadele, emni-yet kuvvetleriyle göğüs göğüze savaş içi-nde olacaksınız."

Adanın emperyalist güçlerin etkisin-den arınmış, bağımsız, toprak bütünlüğü sağlanmış bir statüye kavuşmasında, buna paralel olarak da Kıbrıs'ta işçi sınıfı mücadelesinin gelişmesinde bü-yük bir ürküntü duyan çıkar çevreleri, kendilerini Denktaş ve ailesinin ağız ve kalemlerinden dökülen bu pespape anti-komünizmle korumaya çalışmaktadırlar.

LIBYA VE SSCB

Gerici Denktaş kliğinin güdümindeki Türk-Sen'in, Sanayi Holding'de yetkiyi ilerici Dev-İş'e kaptırması kudurganlığı daha da artmıştır. Küçük Denktaş bu sendikal gelişmeyi gazetesinde "Sanayi Holding'de kızıl faşizm hüküm sürüyor" biçiminde değerlendirmiştir.

Meclis'te Libya'ya işçi gönderilme-sini eleştiren, Libya'da sendika bulunma-dığını ve gönderilen işçilerin orada esir muamelesi gördüğünü söyleyen Cumhu-riyetçi Türk Partisi (CTP) lideri Özker Özgür, Raif Denktaş'tan "Peki, Rusya'da sendika var mı?" gibi çok vezir(!) bir cevap almıştır. Özgür'e cevaben konuşan Denktaş, konuşması sırasında Özgür'den

yalnızca "çüş" cevabını almıştır.

Gerici ve anti-komünizm hezeyan-ları ile Türkiye'deki ilerici sendikal hare-kete de dil uzandıktan çekinmeyen Denktaş kliği, DİSK'in Kıbrıs konusun-da savunduğu çözüm yoluna da saldir-makta ve bayatlaşmış bir yöntemle "DİSK'in Rumlarla aynı paralele oldu-ğu" türünden sözlerden medet ummak-tadır.

Aynı zamanda Ulusal Birlik Partisi (UBP) Genel Sekreteri bulunan Denk-taş'ın oğlu Raif Denktaş'ın çıkardığı ga-zete, içerik açısından tam anlamıyla Türkiye'de çıkan Hergün, Bayrak ve benzerleri kıvamındadır. Gazetesinin say-falarında "Ergenekon" konulu "tarihi" çizgi romanlar da bulmak mümkündür.

KIBRIS'TA DEMOKRATİK GÖREV

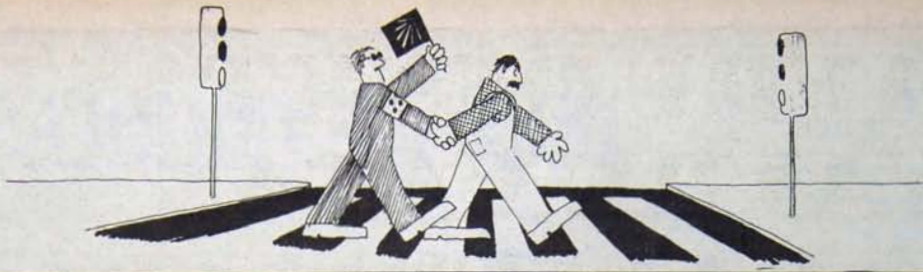
Federe Denktaş Devleti'nin ortakları en büyük direniş ve tepkiyi Kıbrıs'taki ilerici partilerin ve sendikalardan gör-mektedirler. Gerek UBP'ne karşı olan partilerin ve liderlerinin tepkileri, ge-rekse KTAMS ve Dev-İş'in başını çe-ktikleri ilerici sendikal hareket, Denktaş ve çevresindeki çıkar bebesekini çileden çıkarmaktadır. "Rumlarla kardeşçe ve barış içinde bir arada yaşanabileceğini" söylemek bile bu çıkar şebekesi için çok büyük bir suçtur. "Komünizm"dir, "Türklüğe ihanet" tir.

Kıbrıs halkının başındaki bu gözü dönmüş çıkar bebesekinin karşısında şu anda Türkiye'deki ilericiler ve ilerici ör-gütlerle dayanışmalarını sürdürmeye ça-lışın partiler ve sendikalar yer alıyor. Türkiye'deki ilerici demokrat güçler ve sosyalistler, adada emperyalizm ve kü-çük bir çıkar şebekesinin hedefleri doğ-rultusunda gericiğin en bayağı yöntem-lerini kullanarak saldırıya geçerken karşı-sında Kıbrıs'lı ilericiler ve demokratlarla omuz omuza olmak zorundadırlar. Bu hiç bir bahane-ile, hiç bir gerekçe ile geçiştirilemeyecek bir görevdir. "Ulusal çıkar", "nazik konu" gibi gerekçelerle, Kıbrıs'taki faşist teranışı durdurma mücadelesi ertelenemez, geciktirilemez.

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ ● Yazı İşleri Mü-dürü: Metin CULHAOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTANLI ● YÖNETİM: Konur So-k. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İSTANBUL BÜROSU: Piyerloti Cad. 2/1 Çemberlitaş İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● ABONE KOSULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Ay-lık: 100 TL ● Posta Çeki: YURUYUŞ Dergisi 100234 ● İLAN KOSULLARI: Arka Ka-pak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, 1C sayfa arada sütun satımı: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimlidir. ● BASKI: Daily News Web-Ofset Tes-tisleri

KARANLIĞI AYDINLIĞA ÇEVİRMEK İÇİN

YÜRÜYÜŞ

Yılgınlık ve umutsuzluk olabilir. Yılgınlık da, umutsuzluk da bir yerde olağan karşılanabilir. Olağan olmayan ve bu nedenle de mücadele edilmesi gereken, yılgınlığın ve umutsuzluğun sürekleştirilmesi. Yılgınlık ve umutsuzluk sürekleştirirse, mücadele olmaz.

Yılgınlık ve umutsuzluk nasıl sürdürülür? Çeşitli yollar var. Bir tanesi baskı ve terör. Diğeri ise sürekli olarak boş, temelsiz umutlar yaratmak. İşçi sınıfı hareketi, hem baskı ve terör karşısında, hem de temelsiz umutlar karşısında gerçekleri vurgular. Sektör yada anlayışsız, alaycı yada böbürlenmesi olduğu için değil, kitlelerin korku, yılgınlık ve bezginliğe kapılmasını önlemek için gerçekleri tekrarlar. Korkunun, yılgınlığın ve umutsuzluğun sürekleştirilmesini önlemek için sürekli olarak kurtuluş yolunu, boş değil gerçek hedefleri gösterir.

Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşundan bu yana vurguladığı doğrular, bugün yaşanıyor. Türkiye İşçi Partisi'nin seçim döneminde tekrarladığı gerçekler, bugün Türkiye'nin yaşanan gerçekleri oldu. Bugün, şaşkınlık ve bezginlik ortamında, bu doğrular bir kez daha vurgulanıyor. İşçi sınıfı örgütü, doğruları ve gerçekleri her zaman vurgular. Ama böbürlenmek için, "biz demiştik" demek için vurgulamaz. Yaşanan doğruları, alaycılıkla ve dudak bükererek tekrarlamaz. Aynı nitelikte yeni hatalara düşmesini güçleştirmek için vurgular. Yanılgıya görenlere, doğru yolu göstermek için tekrarlar. Kitlelerdeki bezginlik ve umutsuzluğu bilinç ve kararlılığa dönüştürmek için vurgular. Gelecek hedefleri gösterir.

Yalnızca umutsuzluk ve bezginlik dönemlerinde değil. Korku ve yılgınlık dönemlerinde de. Örneği geçmişte var. 12 Mart öncesinde, doğruları yalnızca işçi sınıfının sosyalist örgütü gördü. Tekrar tekrar vurguladı. Türkiye İşçi Partisi'nin yöneticileri. 12 Mart zindanlarında ve mahkemelerinde de aynı doğruları tekrarladılar. Bugün de tekrarlıyorlar.

Bunu aynı hatalara bir kez daha düşülmemesi için, aynı boş beklentilere bir daha kapılmaması için yapıyorlar. Ne 12 Mart zindanlarında ne de daha sonra TİP'liler 12 Mart'ta hata yapılanın karşısında böbürlenmediler. Hata yapanlara, umdukları çıkmayanlara alayla bakmadılar. Tersine, hatalarını anladıkları sürece, bir yandan doğruları vurgulayarak, hata yapanlara yoldaşça ve dostça yaklaştılar. Safalarını açtılar. 12 Mart döneminde yanılanların bir bölümü bugün TİP safalarında mücadeleyi sürdürüyorlar. Onlar da eski yanlışları yeni partileri ile birlikte vurguluyorlar. Yol göstermek, yeniden hatalara düşülmesini güçleştirmek için.

12 Mart'ın korku ve yılgınlığından sonra günümüzün bezginlik ve umutsuzluğu. 5 Haziran sonrası'nın kısa coşku dönemini, şaşkınlık, umutsuzluk ve bezginlik dönemi izledi. Halen sürüyor. Şaşkınlıklarını açıkça gösterenler var. İyi niyetle ortaya dökenler var. Başkaları da. Örneğin "kimileri şaşıyor" diye kendi şaşkınlıklarını kendi kendilerine anlatanlar da var. İlerici basında ilk kez "Qua Vadis Ecevit" başlığını taşıyan okuyucu mektupları çıkıyor.

Bezginlik ve umutsuzluğun sıyrılmak için önce Kimin neyi yapabileceğini kavramak gerek. Başkalarına yapamayacakları işleri yüklemekle ancak iki "sonuç" elde edilebilir: Önce yapamayacakları işlerle görevlendirilenlerin acizliği, sonra da yapacakları işi başkalarına devredenlerin şaşkınlığı ortaya çıkar. Acizlik ve şaşkınlıktan ise yalnızca bezginlik ve umutsuzluk çıkar.

Türkiye'de demokrasi mücadelesinin köklü görevlerini, ancak sosyalist mücadele eksenini etrafında başarılabilir. Görevleri CHP'ye yükleyen sosyalistlere yapacak iş kalmadı. Kendilerine yapacak iş kalmadığını bütün seçim dönemi boyunca gösterdiler. "CHP'nin kayıtsız şartsız desteklenmesi gerektiğini" söyleyerek hiç bir iş yapmamış oldular. Sonuçta CHP'nin acizliği ile destekleyicilerinin şaşkınlığı ortaya çıktı. Bugün bu ataletten meyvalarını şaşkınlık ve bezginlik olarak topluyorlar. Kendi şaşkınlıklarını, üçüncü çoğul şaşırlara yükleyerek rahatlatmaya çalışıyorlar.

Bütün bunları aşmak gerek. Bütün bunlar, bilimsel sosyalist hareketin tekrar tekrar vurguladığı gerçekler hatırlanarak aşılabilir. Eleştiri, tartışma ve

uyarı olmadan kimsenin kimseyi hiç bir yere götüremeyeceği kavranarak aşılabilir. Bir kesim, eleştiri, tartışmayı ve uyarıyı unuttu. Yeteneklerini, mücadele azimlerini ve inançlarını CHP'ye ipotek ettiler. Böylece yetenek, azim ve inançlarını güdükleştirdiler. Bugün bunları CHP'nin törpüsünden kurtarıp, bilimsel sosyalizmle bilemeleri gerekiyor. Bezginlik ve umutsuzluk ancak böyle aşılabılır. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gereksinimleri ancak böyle karşılanabilir. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gereksinimleri ancak böyle karşılanabilir. Sosyalist örgüt, doğruları bunun için tekrarlıyor. Aynı 12 Mart'ta yanılanlara tekrarladığı gibi.

Yeni bir MC'ye, yeni tehlikelere karşı mücadele, ancak eski hatalardan annarak yükseltilebilir. Mücadeleyi güçlendirme zorunluluğu var. Eski hatalar, genel doğruları eski biçimde tekrarlayarak aşılmaz. Genel doğruları eski biçimde tekrarlayarak mücadele güçlendirilemez. MC'ye karşı mücadelede, parlamento içindeki demokratik güçlerin kendi başlarına yeterli olmadığı söyleniyor. Bunun parlamento dışı demokratik toplumsal muhalefetle güçlendirilmesi gerektiği söyleniyor. Eskiden de söyleniyordu. Bunların tümü doğru. Ancak özüne inilmediği sürece genel doğrular genel doğrular olarak kalır. Genel doğrular tekrarlanarak özel ve somut başarılar elde edilemez.

Mantığı ve özü kavrayabilmek için önce şunu anlamak zorunlu: Parlamento içindeki ve dışındaki güçlerin birliği basit bir toplama hesabı olarak görülemez. Eğer parlamento dışı toplumsal muhalefetin eylemleri, beklentileri ve hedefleri parlamento içindeki güçlerin çizdiği sınırlar içinde sürdürülürse, bu, parlamento içi mücadelenin parlamento dışı mücadele ile güçlenerek bütüleşmesi anlamına gelmez. Parlamento dışı muhalefet parlamento içi muhalefet tarafından "ehlileştirilerek" aynı dar kısımlar içine hapsedilirse, güçleri katılmış olmaz. Çünkü, parlamento içi muhalefetin demokratik toplumsal muhalefet tarafından desteklenmesi zorunluluğu, demokratik toplumsal muhalefetin parlamento içi muhalefetten daha ileri, daha tutarlı çizgide olmasından kaynaklanıyor. Potansiyel ve nitelik olarak parlamentodaki CHP grubunun çok ilerisinde olan demokratik toplumsal muhalefet, eylem ve kararlılık açısından da CHP'nin ilerisinde olmadığı sürece parlamento muhalefetinin dışından desteklenmesi büyük bir anlam taşımaz. Bu zorunluluğun gerekçesi büyük ölçüde ortadan kalkar.

Demokratik toplumsal muhalefeti eylem ve kararlılık açısından CHP'nin ilerisine götürmek için ise mutlaka eleştiri, tartışma ve uyarı gerek. Eleştiri, tartışma ve uyarı olmadan, kitlelere CHP'nin ilerisinde hedefler göstermeden, CHP'nin niteliğini anlatmadan demokratik toplumsal muhalefet güçlenemez. Parlamento dışı muhalefet CHP kanallarına hapsedildiği sürece, CHP parlamento grubunu biradım ileriye götürme olanağı ortadan kalkar.

Demokratik toplumsal muhalefeti güçlendirmek ve CHP'yi ileriye çekmek için ise önce "mecburiyet" mantığından kurtulmak gerek. Başkalarının "mecburiyet" bilincini de ellerinden almak gerek. Kitlelerin muhalefeti, CHP'nin strateji ve perspektiflerine göre törpülediği sürece "mecburiyet" mantığı ortadan kalkmaz. Mecburiyet mantığının bilinçinde olanlar da demokrasi mücadelesi açısından hiç de olumlu olmayan bir eşneklige kavuşurlar. CHP ve lideri, solun bir kesiminin hediyesi olan mecburiyet mantığının bilincinde olduğu için AP ile diyalog önerirken hiç bir kaygı duymadı. Hiç bir tepkiden çekinmedi. Bugün aynı bilinç sonucunda, dolaylı yollardan ama rahatlıkla MHP ile diyalog girişimlerine başlanabiliyor. Sol, "ben sana mecburum" dediği sürece, bu tatsız eşneklilik sürececek. CHP'yi "faşizmi ehlileştirme" girişimlerinde alkoymak için önce CHP'nin karşısında ehlileşme sinavı vermekten kurtulmak gerekiyor.

Karanlığı aydınlığa çevirmek zorunlu. Sosyalistler karanlığı, yılgınlığın gerekçesi değil, aydınlığın habercisi olarak değerlendirmek zorundalar. Yeni MC'nin karanlığı ancak dünyanın yanlışlarını aşarak, dünyanın "mecburiyetçiliği" ni bırakarak, yeni ve daha ileri bir mücadele için seferber olarak aydınlığa çevrilebilir.

MHP İLE YAKINLAŞMA

CHP ve MHP arasında ve dolaylı karnallarla başlatılan "diyalog" ilk meyvesini iki partinin genel sekreterleri arasında mektuplaşma ile verdi. CHP Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu'nun MHP Genel Sekreteri Osman Albayrak'a yazdığı mektupta şu cümleler yer aldı: "Genel Başkanımız Sayın Ecevit'in yüreğinde insanlık sevgisi, barış duygusu o kadar kökleşmiştir ki, sevgi, barış ve saygı kelimeleri Ecevit'in simgesi olmuştur." Bu sözler, Eyüboğlu'nun bir alışkanlık haline getirdiği her demette Ecevit'in kişiliğine övgü ifade eden politikasının bir örneği olmaktadır fazla bir anlam ifade ediyordu. En azından bu mektuplaşmadan CHP Genel Başkan'ının haberi olduğunu ve belli bir zaman içinde iki parti arasında yakınlaşmaya "ümitli" bakılabileceğini gösteriyordu. CHP Genel Başkanı ise MC Hükümeti kurulurken ortaya çıkan sorun anlaşmazlıktan önemli ölçüde umutlandı. Pazarlık anlaşmazlık çıkabileceğine inanmaya başladı. Ancak bu kez anlaşmazlık MSP'nin değil MHP'nin çıkaracağını düşünüyordu. Bu yüzden geçen haftaiki grup toplantısına giderken MHP "kulisinin" haber bekledi. MHP'nin, İçişleri Bakanlığının MSP'ne bırakılmasına razı olma kararını aldığı haberi gelince grup ta yapmayı tasarladığı konuşmadan vazgeçti. O günkü grup toplantısı sohbet ile geçti.

NİHAyet CİDDİ BİR İŞ BULDU

sürecinde belli aşamalar koydu. "Dibaceye bağlılık" ile bunlardan birisi geride kaldı. Bunun arkasından Cumhuriyet Halk Partisi'nin "MHP'nin faşist olmadığını açıklaması" gelecekti. Daha sonra "komünizme karşı olduğunun açıklanması" yer alacaktı. Bütün bunlar, MHP tabanındaki "faşizmin mantığını" bilmeyen saf unsurları alıştırmak için gerekli sayılıyordu. MHP, faşizm yolunda yeni mevziler kazanabilmek için belli bir süre ile sınırlı olabilecek bir CHP yakınlaşmasına önem veriyordu. Kendi tabanını hazırlamak için de zamana ihtiyacı vardı.

"İÇİME SİNDİREMİYORUM"

CHP Genel Başkanı da CHP-MHP yakınlaşması üzerinde düşünmeye başladı. Ecevit'in özel değerlendirmesi şöyle başlıyordu: "MHP ile bir koalisyonu içime sindiremiyorum." Ancak Ecevit, bir kez düşünmeye başlamıştı. "İçime sindiremiyorum" dedikten sonra şöyle devam ediyordu: "Acaba oyları mı kadar bızlı artıran MHP, bundan sonra o yolu iktidara gelmeyi düşünür mü?" Bu düşünce CHP Genel Başkanı için başka argümanları da ele almayı gerektiriyordu: "Acaba CHP-MHP koalisyonu, MHP'ni cinayet işlemekten alıkoyar mı?" Bütün bunlar Ecevit'in içtenlikle düşündüren "soruların" olmasına başladı. Bundan sonra da MHP ile daha yakından ilgilenmeye ve MHP'den gelen haber ve mesajları daha dikkatlice dinlemeye başladı.

GÖNEŞ'İN EKSANTRİZM MERAKI

Demokrat Parti'den başlayıp Hürriyet Partisi ile devam eden ve şimdi de CHP içinde sürdürülen siyasi hayatında hep eksantrik görüşlere meyleden CHP'nin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turan Güneş, MHP için daha "olumlu" düşüncelere sahipti. Güneş'e göre "MHP 77 seçiminin en önemli gelişimi" idi. Bu yüzden "ciddiye" alınması

gerekliyordu. Turan Güneş, nihayet, hayatında ciddiye alacak "bir şey" bulmuştu. Bu yüzden Kıbrıs senliklerini kutlamak üzere Kıbrıs'a hareket ederken bile "Türkes'ten ne haber?" diye sormadan edemedi. Turan Güneş, Kıbrıs'a hareket ederken bile MHP'den bir "mesaj" bekliyordu.

YURUYUŞ geçen hafta CHP Grup Başkan Vekili Ali Nejat Olçen'in Ecevit'e bir CHP-MHP Koalisyonu önerdiğini yazdı. CHP Senatörü Hamdi Özer'in bu konudaki açık mektubununun MHP grubunun tekerar makinası ile çoğaltılıp dağıtıldığı basında yer aldı. Bunun dışında CHP'li bir senatör ile Batu kentle-

renden bir milletvekilinin MHP'sine transferinin gündelik gündeliği ileri sürüldü. Bütün bunlar, bu konuda MHP'nin elde ettiği "ilk başarılar" oluyordu. Ancak bu başarılarda en büyük rolün yine İstanbul'a ait olduğunun bilinmesi gerekliyordu. İstanbul'un "etkili çevreleri", MC hükümeti kurulurken bir Ecevit-Türkes görüşmesini sağlama için ellerinden gelen tüm ağırlıkları koydular. Ancak Ecevit buna yanaşmadı.

FAŞİZME YENİ MEVZİLER İÇİN

Faşist parti MHP, son yıllarda işgal

DİBACE ÖZERİNDE ANLAŞMA

CHP Genel Sekreteri'nin mektubunda CHP'nin sevinci de dile getirildi. "Kurucu Meclis tarafından hazırlanan ve kabul edilen Anayasamızın dibacesine ve bütün ilkelerine partimizin de bağlı olduğunu söyleyebiliriz o kurucu Mecliste çoğunluğu elinde bulundurulan Cumhuriyet Halk Partisi için sevindiricidir." denildi. MHP, cevap mektubunda "dibaceye bağlılık" ifadesinin bulunmasını memnuniyetle karşıladı. Çünkü MHP, mektuplaşmadan çok önce aralamaya başladığı yakınlaşma politikasında belli ortak yaklaşımları belli adınlar olarak kabul etmişti. "Dibaceye bağlılık" MHP Genel Sekreteri'nin CHP Genel Sekreteri'ne yolladığı mektuptan çok önce Cumhuriyet Halk Partisi'ne gönderilen yakınlaşma koşullarından birisi idi. Nitekim MHP, bunun kendilerinin istediği olduğunu göstermek için başka açıklamalar da yaptı. MHP Genel Sekreteri'nin 15 Temmuz tarihli mektubuna verilen CHP cevabının açıklandığı 17 Temmuz tarihinde MHP Genel Sekreter Yardımcısı Somuncuoğlu bir başka demec verdi. Bu demecte de "anarşinin" önlenmesi, "mevcut bütün siyasi partilerin Anayasamızın dibacesine yer alan ilkeler etrafında birleşmesi ve anlaşmaya karşı ortak bir tavır takınmaları ile mümkün olacaktır" deniliyordu.

YAKINLAŞMA ZAMANA BAĞLI

MHP, Cumhuriyet Halk Partisi ile yakınlaşmaya şu andaki temel taktiği olarak görüyordu. Ancak bunun için zamana ihtiyaç olduğunu da gözlerden kaçırmıyordu. Bu yüzden yakınlaşma

1., 2. MC, BATAKTAN BATAĞA

Kurulu, kurulu, derken MC gene kuruldu.

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba gece yarısına kadar AP, MSP ve MHP arasında sürdürülen yağmacı pazarlıklar sonuçlandı ve Perşembe günü Çankaya köşkünün çıkış Demirel Bakanlar Kurulu listesini Cumhurbaşkanına sundu.

Köşkün önayını alan MC aynı gün meclislerde Cumhurbaşkanlığı tekeresi okunduktan sonra emene göreve başladı.

Üçlü cephe ortaklarının liderlerinin dehihiyle 16 günde oluşturulan "çatı" yapıldı ilk anda çatıldı ve Bakanlar Kurulu İnan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında istifa etti...

AP'li Kamran İnan'ı yatıştırmak için çaba gösterirken, Cuma günü sabahı aynı partinin temelinden çatlak sesler gelmeye başladı.

TEMELDEKİ ÇATLAK

Ankara Milletvekili Orhan Alp, yazılı bir açıklama yaparak, Genel Başkanı ve

"cunta" diye nitelendirdiği çevresini ağır bir dille suçlayarak, hükümete güvenoyu veremeyeceğini bildirdi.

AP'li Orhan Alp'in açıklamasını AP içinde gelen yeni yeni söylenti ve belirttiler izledi. İnan'ın istifası ve Alp'in tepkisi elbette bir kaynağa ve zemine dayanmalıydı...

MC daha ilk anda çürük-çank yapıpını ele vermekte gecikmedi.

Kamran İnan herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınırken, Alp'in ağır açıklaması AP içindeki dalgalanımın dayandığı sancılı açıklamaya yetiyordu.

Alp, Demirel'i, etrafında "cunta" yaratmakla suçluyor, "inhişaracı, tarafçı ve hizipçi" olduğunu ilan ediyor ve şöyle diyor:

"Demirel ile birlikte kendi aralarında da hergün biraz daha kenetlenen bir grup, ayak oyları ve Bizans entrikaları ile faaliyet göstermekte Türkiye'nin kaderine sahip olmaya devam etmektedir."

YAĞMANIN ARDINDAKİ KUŞKU

Orhan Alp'i tanıdıklarını iddia edenler, bu harekete kendisinin Bakan olamaması dolayısıyla duyduğu öfkeye bağlıydılar.

Olay bir yönüyle belki de böyleydi ama AP içinde Demirel'e ve Demirel'in Bakanlığa abone ettiği isimlere duyulan bir tepki duvarının oluştuğu da bir gerçektir...

Tam bir yağmacılıkla sürdürülen koalisyon oluşturma çalışmalarından sonra yağmada unutulmanın ezikliğini yaşayanların bulunması da doğaldı.

AP içindeki sarsıntı sadece böylesine bir kışkırtılığa mi dayanıyordu? Bu soruya tam anlamıyla "evet" demek de mümkün değildi.

İnca edeceği bugünden belli bir MC macerasına yeniden sürüklenişin dışı vurulmayan korkusu ile normal koşullarda yüce divan önüne oturması isten bile olmayan Demirel'in peşinde sürüklenişten duyulan endişenin varlığı da, AP içindeki dalgalanımın nedenleri arasında olsa gerek. Buna ilişkin ipuçlarına Orhan

Lockheed Dosyası Kapandı mı?

Lockheed Skandalı, bir rüşvet olayından daha önemli bir olay. Önemi, yalnızca Türkiye'ye rüşvet verildiğinin açıklanmasına karşın, tek Türkiye'de rüşvet alanların kişiliklerinin ortaya çıkarılmamasından ileri geliyor. İş bununla kalsa "ülkedeği terslikler tek değil" deyiş geçişirmek de mümkün olabilir. Fakat Lockheed dosyasının günlük politikada önemli bir yerleşim olduğu konusunda yayın bir kanı var. Bazı politikacıların, Lockheed Dosyasının kapalı tutulmasıyla, bazı kişileri istedikleri kararları almaya zorlayabildikleri ileri sürülmüştür.

CHP Hükümeti'nin Lockheed Skandalı ile ilgili açıklama yapması için gerekli uyarılar eksik edilmedi. Vatan'da İhramı Soysal şunları da yazdı: "Bu Lockheed skandalı patlak verdiğinde, olayın üstüne gidenler türlü savlarla ortaya çıktılar. Öylesine savlar ki, bu rüşvetçiliğe bulaşmayan kalmadı. Bir takım saygın CHP'lilerin bile adı, bu işe bulaştırıldı. Şimdi CHP tüm belgeler elindeyken bu konuda bir açıklama yapamaz, kamu oyununu unutkanlığında yararlanmaya kalkarsa bilmedikleri ki, çok kişi, demek ki bu işte bir takım CHP'lilerin de pannağının olduğu doğrudur diye düşünürse haksız olmaz."

CHP, Lockheed konusunda bir açıklama yapmadan hükümeti devir teslim etti. Böylece CHP açısından Lockheed Dosyası kapatılmış oldu. CHP, günlük politikanın kirliliğini artıran bir ilithabi delmek olanağını kullanamadı.

DEMOKRASİYE İHANETTİR

evliği, mevzilen korumak istiyor. Büyük basında, devlet kadrolarında ve en son olarak artırdığı oylarla önemli mevziler kazandı. Bundan sonra yeni mevziler kazanabilmek için bugün işgal ettiği mevzilerde tahkimat yapmasının gerekli olduğunu düşünüyor. Bunun için ise bir "meşurlaşma döneminde" ihtiyaç görüyor. Kamu oyunda MHP'nin cınayellerden arındırılması için "başş taaruzuna" geçmesi bu yüzden.

Burada, CHP kadar ve CHP'den daha

çok "ilerici kamu oyunu" etkileyenlere güveniliyor. CHP'nin her yaptığına, ilerilik adına, "evet" diyenler, bunun da ötesinde, CHP'nin her manevrasına bir kılıf hazırlama görev bilencilere eksik değil. CHP-MSP Koalisyonu zamanında ne yaptıkları ortaya çıktı. MSP'nin bir sermaye partisi olduğunu vurgulayarak mevcut somut durumda en az zararlı koalisyon şekli olduğunu savunmak yerine MSP'nin "solculuğu" üzerine kamu oyu yaratılmaya çalışıldı. MHP de aynı "ko-

laylıktan" yararlanmayı planlıyor. Bir CHP-MHP yakınlaşmasının bir süre için faşizme ve faşist örgütlere karşı mücadeleyi kurabileceğini düşünüyor. Bu yüzden Gün Sazak, MC Hükümeti kurulurken bile CHP'ne "istediğiniz zaman hazırız" haberini gönderiyor.

DEMOKRASİYE İHANETTİR

CHP-MHP yakınlaşması, demokrasiye ihanettir. Geniş işçi ve emekçi yığınla-

ryn faşizme karşı mücadele bilinç ve kararlılığını saptıracak her girişim gibi demokrasiye karşı büyük bir suikastır. Tarih, tekrerrü değıldir. Batı Avrupa'nın tarihe mal olmuş faşizm deneyimleri, elde ettikleri mevzileri, bir süre "başş taaruzları" ile korudular. Sonra tekrar hücumla geçtiler. Türkiye işçi sınıfı ve siyasal örgütü, faşizme karşı mücadele bilinç ve kararlılığını kırmaya yönelik her türlü planı boşa çıkarmak için görev başındadır.

Alp'in açıklamasında rastlamak mümkündür. Alp'in açıklamasında şöyle bir bölüm de vardır: "Türkiye'nin büyük problemlerinin halledilemeyeceğine kanaat getirdiğim için..."

MHP UZANTILARI

Alp olayından sonra AP içinde gelen çatlık seslerin sahiplerine dikkalice bakıldığında olayın başka boyutları da dikkati çekmektedir. AP içindeki MHP'ilerin kıpırdaşması... Gerçi Orhan Alp AP içinde MHP'li olarak tanınmamaktadır ama parti içinde çatlık ses kıpırtıların arasında MHP'ilerin bulunması da ilginçtir. Sadece ambalajında AP yazan bu isimler AP içinde adeta yangına körükle gitme rolünü sürdürmektedirler.

Bir A. Nihat Akay, bir Oğuz Atalay AP içindeki MHP uzantısının önde gelen isimlerindedir. Cephe ortaklığı içinde yer alan Saadetin Bilgiç, Önel Şakar da "litreyip kendine dönebilecekler" arasındadır.

KIRLI BOHÇA

Gerçi olanlar ilk bakıldığında MHP' AP'de olanlarla ilgisi görünmemekte-

dir ve gerçekten fitili ateşleyen de bu Truva atı olmamıştır ama MHP'nin söz konusu gelişmelerde "yan cebime koy" serinkanlığıyla baktığı da bir gerçektir. MC'nin kurulduğu gün MHP'li bakanların, CHP'li eski bakanlara çiçek buketleriyle gitmeleri nezaket kuralından çok önümüzdeki dönemde MHP'nin CHP ile ilişkileri ele vermektedir. Nitekim MHP'li yayın organları birdenbire CHP vadilerine tebessümle bakar olmuşlardır. Bu yayın organlarından birinin baş yazısında CHP'ye "iyi" bir muhalefet görevi düştüğü kaydedilerek, böylece "ileride yeni koalisyon imkanlarından CHP'nin yararlanabileceği" vaadilmektedir.

MHP'DEN CHP'YE BAKIŞ...

MC'nin kurulmasına karşın MHP içinde en çok tartışılan konuların başında olanı bir CHP-MHP koalisyonuna gidilmesi düşüncesi gelmektedir.

Muhalefette kalan bir AP'nin suyu çekilmiş kuyu gibi olacağı bilinmekte, CHP ile ortaklık kurulduğu takdirde CHP bünyesinde meydana gelecek tepkiler hesaplanarak birbirine ilmeklenmektedir. Ağır bir propaganda bombardıma-

nı altında kitlelere en çıkar yolun AP-CHP koalisyonu olduğu yalanının sürdürüldüğü bugünlerde birdenbire AP'nin rolünü yitenecek bir MHP'nin toplanacağı puanlar hesaplanmaktadır.

Güvenoyu alıp almayacağı bundan belli olmayan MC'nin hiç değişle yarar uman sadece Demirel'dir... Yağmacılıktan başını almayan MSP ile demokrasi köküne kibrit suyu ekmeyle yönelik politikalar peşindeki MHP "vurgun vuranlar" parolasıyla hareket etmektedirler.

Bankaların, sigortalann devletleştirilinceği yalanından bir hayli lezzet almış görünen MHP'nin büyük sermaye sözcüsü basın tekelleri tarafından uzunca bir süre diren özenle kollanması da ilginçtir.

DEMİREL — İNAN

Bu tablonun altındaki kıpırtaşı bu boyutlarda bakmadıkça yalnız başına bir MC ve Kamran İnan istifası kuru kalmaktadır.

Kamran İnan, AP içinde Demirel'e alternatif rolünü bugüne kadar göründüğü kadaryla tek başına sürdürmüştür. Demirel, İnan'ın olası bir MC bozunun-

da başına iş açabileceğini kestirmiş olacaktı ki, emri vakiyle, kendisini adeta yaka paça Bakanlar Kuruluna almıştır. Henüz liste ilan edilmeden önce İnan olacaktı duyumsu ve dolaylı yoldan Demirel'e, Dışişleri Bakanlığı dışında görev almayacağı haberini yollamıştır.

Buna rağmen Demirel, elektrik kınısı uygulaması sırasında İnan'ı ilgili bakanlığın başına getirmiştir.

BATAKTAN BATAĞA

YORUYOŞ baskıya hazırlanırken, İnan'ın istifasının resmîyet kazanıp kazanmadığı henüz belli değildir. Ancak İnan'ın hükümette kalması halinde erişeceği bilinmektedir. İnan'ın istediği Dışişleri Bakanlığını verildiğinde ise Demirel'in de önemli bir görevi yapacağı bilinmektedir.

Bu haftanın sonunda yapılacak güven oylamasında MC güven alacak mıdır, alamayacak mıdır? Bugün için bu soruya çok çok kesin bir cevap vermek mümkün değildir.

Ama bilinen bir şey varsa o da, baktaktan çıkan MC'nin baktaktan başka tek şansı olmadıdır. Nasıl ki, MC'lere geçit veren politikaların başka şansı yoksa...

İsmail Cem Yerine Ajanslara Sekiz Milyon

CHP Hükümeti'nin TRT Genel Müdürlüğü konusundaki politikası en çok MC Hükümeti'nin esdi ve yeni başkanı Demirel'i neşlendirdi. Demirel, işgalci Karataşı uzaklaştırırken İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olmasını öneren CHP Hükümeti'nin tutumu karşısında "Danıştay kararının tabanını uyuklamayıp tepesini uyguladılar" diyerek memnuniyetini saklamıştı. CHP Genel Başkanı Ecevit ise TRT Genel Müdürlüğüne vekaleten Cengiz Taşer'i atamakla İsmail Cem kadar "bir başkasını da önünün tıkağı" kanısında idi.

YORUYOŞ, İsmail Cem'in dünya görüşünü ve kişisel politikasını paylaşmama karşılığında, Cem'in şu anda da TRT'nin tek yasal genel müdürü olduğu-

nu ısrarla savundu. Bu görüşte olan, fakat Cem'in kişisel politikasını paylaşan yada paylaşmayan başkalarının da bulunduğu şüphe yok. Bunlardan bazıları, CHP Hükümeti'nin açıklanmasından hemen sonra konuyla ilgili Turizm ve Tanıtma Bakanına gittiler. Hukuk açısından "Danıştay kararının bir bütün olarak uygulanması gerektiğini, Turan Güneş'in buna karşı çıkabileceğini" anlattılar. Fakat CHP Hükümeti, bir bütün olan yargı kararını ikiye bölüp bir tarafını uygulamayı tercih etti.

TRT Genel Müdürlüğünde yarım çözümlerle yetinen CHP Hükümeti, üstelik güven oylamasının sonuçlanmasından çok sonra başka bir konuda daha atılan davrandı. Devletin özel ajanslardan yararlanması için bir kararname çıkardı. Devletin özel ajanslardan yararlanması, Turizm ve Tanıtma Bakanlığının bağlı Basın Yayın Genel Müdürlüğünün özel ajanslara abone olması anlamına geliyor. CHP Hükümeti'nin bu atılan tutumu ile ajanslar toplam olarak sekiz milyon lirayı paylaşacaklar.

CHP, her neyse kamu oyunu etkileyen araçlarla çok yakından ilgileniyor. Hükümet organlarının da bu araçlardan yararlanmasını istiyor. CHP Hükümeti zamanında bazı bakanlıklar bu konuda adımlar attı ve kuruluşlarını, bazı ajanslara abone etti. Güvenoyu alabilirdi takdirde bu uygulamanın MC Hükümeti zamanında da devam edeceğine kuşku yok.

TRT'NİN GERÇEK GENEL MÜDÜRÜ

BURJUVAZİNİN TRUVA ATLARI

DEMİRTAŞ CEYHUN

Bilirsiniz, Truva atı, Truva savaşlarında kullanılmış bir savaş tuzağının adıdır.

Efsaneye göre, Kral Priamos'un oğlu Paris'in, Menelaos'un karısı Helena'yı kaçırmaya yüzünden, tarihlere göre de Hellepontos geçidini elinde tutan ve geçiş izni için büyük paralar alan Truvualıların bu ekonomik egemenliklerine son vermek amacıyla, Yunanlılar M.Ö. 1200 yıllarında Agamemnon'un kumandasında toplanarak Truva'ya saldırmışlar. Savaş tam on yıl sürmüştü. Zengin Truva'nın on yıl süreyle kuşatılmaya direnmesi üzerine, savaşarak kenti almayaacağına aklı yatan Yunanlılar da, tam savaşın vazgeçileceği bir sırada Odysseus'un önerisini benimseyip, bu kez bir kurnazlığa başvurmuşlar.

Kurnazlık da şu: Yunanlılar, tahtadan kocaman bir at yaparlar ve içine savaşçıları gizlerler. Sonra da, tanrıca Athena'ya bir armağan sunuyordularmış gibi, törenle, atı getirir, kenün önünde bırakılır ve gemilerine dönerler. Sanki savaşın vazgeçmişlerdir, yurtlarına gitmek üzere gemilerine binmekteydiler.

Truvualılar da, aslında Yunanlıların ajanı, arkadaşları satılmış Sinon'un parlak sözlü ısrarına kanıp, bu acayip atı, bir savaş ganimeti olarak kente alırlar.

Gece olunca, atın içine gizlenmiş savaşçıları sessizce çıkar ve kentin kapılarını açar. Böylece Yunanlılar Truvayı ele geçirir ve yakar yıkarlar.

İşte "Truva atı" kurnazlığının ve deyimimin, üç bin küsur yıllık bir geçmişi var.

Aslında o günden bugüne her dönemde kullandığı kuşkusuz da, git git niteliği değişmiş bizce. Bu çapta büyük somut kurnazlıklar artık sık savaşlarda geçersiz olmuş. Sıcak savaşlarda kullanılanların boyları oldukça küçülmüş yani. Örneğin Boby tuzakları dedikleri, küçük oyuncaklara dönmüş. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nda, diyelim çikolata paketi şeklinde yapılmışlar bu tuzakları ve kentlere serpmişler. Açlıktan kıvranan çocuklar, çikolata buldum diye bu tuzaklara sarıldıkça, bombalar patlamış ve parçalanmışlar. Büyük çaplıları da alabildiğine değişik biçimlerde sınıf savaşlarında kullanılır olmuş. Bugün öylesine çok ki, bu yeni truva atları... Üstelik tahtadan at biçiminde filan da değil. İlk bakışta kavranılması gereken güç.

Ne ki, bu truva atlarının o gün bugündür değişmeyen iki temel niteliği var. Birincisi, görünümünü inandırıcı olması. İkincisi; Satılmış Sinon'larla desteklenmesi. Yeni truva atlarını tanımak da, ancak bu iki temel niteliği iyi bilmekle mümkün.

Kapitalizm, azınlık egemenliğini sürdürülebilmek için bu "truva atı" düşüncesinden gerçekten çok yararlanmış. Üstelik bu iki temel ilkeye de tam bağlı ve saygılı olarak. Hem görünümünü inandırıcılığını sağlamış, hem de aldatılmak istenilen kitlelerin içine (işçi ve emekçi sınıfların içine) bol sayıda satılmış Sinon'lar yerleştirmiş. Ne ki, kapitalizme birlikte bu truva atlarının yapımlarında da bir değişim olmuş. Artık, sıcak savaşlarda kullandığı gibi somut truva atları yerine, soyut truva atları türetilmiş.

Biliyorsunuz, toplumlar karmaşıklıklaştıkça, toplumsal olguların coğrafik mekandaki görünümünde de kurumsallaşmalar biçiminde dönüşmüş. Üst yapı kurumlarının çokluğu, günümüz toplumlarının temel özelliğidir diyebiliriz yani.

İşte kapitalizm de, günümüzde, gereksinme duyduğu truva atlarını bu kurumlara aracılığıyla yaratıyor. İnsanın en kutsal karakteri olan ortak yaşama tutkusunu, örgütlenme tutku ve dürtüsünü, uzun vadeli planlarla önce kurumsallaştırıyor, sonra de sinsicehiler truva atı durumuna getiriyor.

Kapitalizm, geleceğini ya da ömrünü uzatılmayı artık örgütleri kurumsallaştırabilmekte görüyor diyebiliriz. Bütün gücünü bu konuda yoğunlaştırıyor.

Örneğin, sanayi devrimi öncesinde ilkel üretici güçlerin iyi niyetle gerçekleştirdikleri, temelde imcece usulüne dayanan basit örgütlemeleri (dernekleri, kooperatifleri), bugün birer kurum haline dönüştürme çalı-

şıyorlar. Böylece, örgütler hem güven vericilik, süreklilik ve vazgeçilemezlik niteliğine kavuşturulmuş oluyor, hem de işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmelerinin bir alternatifiymiş gibi gösterilebiliyor.

Biliyorsunuz, kurumsallaşmalarla, örgütlenmenin içinde doğası gereği var olan demokratiklik ilkesi yok ediliyor önce. Yerine, bir bürokratik katılık getiriliyor. Nitekim, bu durumun somut örneklerini yurdumuzda görebiliriz.

Özellikle göstermelik çok partili düzene geçildikten sonra, bu gelişmeye gayret gösterilmiş. Önce kitlelerin demokratik nitelikli örgütlenmelerine izin verilmiş. Sonra da bu demokratik örgütlenmelerin bürokratik bir kemikleşmeye uğramalarına sinsice çabalanmış.

Aslında kapitalizme karşı üretici güçlerin bir ortak direnç göstermesi gibi çok iyi niyetle başlanmış kooperatifleşme ve dernekleşmelerin (sendikaların), üzerinden daha bir yüzyıl bile geçmemiş bugün vardıkları noktanın halâ aynı olduğunu söyleyebiliriz. Kapitalist ülkelerde söyleyebiliriz. Çünkü, kooperatiflerin ve sendikaların bugün sosyalist ülkelerde uyguladıklarıyla, kapitalist ülkelerdeki uygulamaları çok farklı.

Diyelim köylü emekçilerin kurdukları tarım kooperatiflerinin, kooperatif birliklerinin (Çukobirlik, Fiskobirlik, Antbirlik, Tarkobirlik vb.) nasıl bir gelişme gösterdiğini biliyoruz. Gene işçi sınıfımız adına 1952'de kurulan Türk-İş'in hangi noktadan hangi noktaya getirildiği açık. Aynı şekilde aydınlar için de Türk Dil Kurumu gibi, Türk Tarih Kurumu gibi, Gazeteciler Cemiyeti gibi, Ormanlar Derneği, Ziraatçılar Derneği, Mimarlar Derneği, Mühendisler Derneği gibi dernekler kurdukları.

Bütün bu derneklerin tek ortak yanı, kuruluş sırasında demokratik ve devrimci bir görüntüde olmasına özel bir özen gösterilmesidir. Anımsayacak-sınız. Kooperatifler olsun, Türk-İş olsun, TDK olsun, Gazeteciler Cemiyeti olsun, hepsi de kuruluş yıllarında kamuoyuna devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmıştır. Yani, egemen güçlerin izniyle kurdukları kuşkusuz bu kuruluşlar, o azgın Demokrat Parti faşizminin iktidarda olduğu yıllarda da geniş kitlelere devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmıştır. Açıkçası egemen güçler, bu kuruluşların devrimci görünüşlerinden ürkek şöyle dursun, tam tersine böyle bir görüntüye kavuşabilmeleri için gayret göstermişlerdir.

Ne yazık ki, bugün de, artık kemikleşmiş, kurumsallaşmış bu örgütler kamuoyuna halâ devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmak istenilmektedir. Hatta, bu kuruluşlardan biri güven yitirmeye, devrimcilikten kuşkulandırmaya başladığı zaman da, bu kez adının başına "Devrimci" sıfatı eklenmiş aynı tür bir yeni örgütle bu görüntü sürdürülmek istenilmektedir.

Oysa bir örgütün devrimci olup olmadığı, bizce öncelikle o örgütün içindeki demokratiklik ilkesinin işleyip işlememesine anlaşılabilir. Bir örgütün içinde demokratiklik ilkesinin artık işlememesi halî ise, o örgütün kurumsallaştığının somut işaretidir. Yani burjuvazinin bir truva atı durumuna düştüğünün en sağlam kanıtıdır.

Devrimci görünümünü yitirmemesine gayret edilen kurumsallaşmış örgütler diyebileceğimiz bu truva atlarına da, işçi ve emekçi sınıflarımızın devrimci dinamiği frenlenmeye çalışılmaktadır. Kurumsallaşmanın, bir örgüt için daha bir güçlenmemiş gibi gösterildiği bu operasyonla da, işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmelerine gereksizliği tezi savunulmaktadır. Anımsanacağı gibi, yıllarca devrimci ve ilenici bir kuruluş olarak tanıtılan Türk-İş aracılığıyla işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmesinin gereksizliği açık açık savunulmuştur. Ne ki, TİP'in gelişip, işçi sınıfı üzerinde etkin olmağa başlamasıyla, işçi ve emekçi sınıfların politik adışı kalmaları gerektiğine açık açık söylenilme yöntemi terkedilmiştir. Türk-İş'in "devrimci" görünümünü yitirmesi üzerine bu kez bir ekonomik örgütün politik örgüt görevini de yüklenilebileceği tezi savunulmaya başlanmıştır.

Yani, burjuvazinin, işçi ve emekçi sınıfların kalelerinin önüne bıraktığı, devrimci görünümü bu yeni truva atlarını iyi tanımak artık zorunludur.

BİR "DEVRİMCİ" YAYINCI

Ankara'da bulunan Bilgi basımında, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 14.1977 tarihinden beri devam etmektedir.

"Hükümet bunalımı" gereğesi ile önceleri işi ağır olan işveren Küflü bunun gereğesi olarak da "ilerici bir kuruluş olarak MC döneminde işlerinin iyi gitmediğini, kurulacak bir CHP iktidarında işçilerin daha iyi haklar sağlanacağı" ileri sürmüştür.

İşveren Küflü yaptığı telifli birinci yıl 300, ikinci yıl da 600 TL. brüt ücret zammı talebi etmiş, sendika da bunun üzerine uyumsuzluk zaftı tutarak Bölge Çalışma Müdürlüğüne göndermişti.

"İlerici" patron Küflü'nün oyunu daha sonra ortaya çıktı. Küflü, her geçen gün zarar ettiğini, artık bu işlerle uğraşamaz duruma geldiğini ilan etti. Yanında çalıştırdığı ve ayda 5.000 - 12.000 TL. ücret ödediği sendika kırcı, sendika dışımanı dalkavuklarını işyerinde bırakarak aylık ücretleri ortalama 1.800 TL. olan 2-1 işçinin işine son verdi.

Kitapları de sehs ya da "devrimciler" satıp işyerinde işçi düşmanlığı yapan Küflü'yu iyi tanıyan işçiler, haklarını almakta kararlılar.

SOYJET KİTAPLARI

● PROGRESS PUBLISHERS

● MIR PUBLISHERS

● AURORA ART PUBLISHERS

YAYINLARININ TAMAMI VE SOYJETLER BİRLİĞİNDE YAYINLANAN PERİYODİKLER...

● İNGİLİZCE

● FRANZIZCA

● ALMANCA

SİPARİŞ VE MÜRACAAT ADRESİ :

«V/O MEZHUNARODNAJA KNIGA» TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
Bayındır Sokak No.25 Kat. 4 Daire. 15 Kızılay - ANKARA

Türkiye'de seçimler yapıldı. Seçimlerle birlikte, seçimlerden önce ve sonra çok tartışma yapıldı. Tartışma sessizce yapıyor. Seçimler öncesinde ve seçimlerde, şu ya da bu düşünceyi savunanlar biliniyor. Şimdi farkı görüşler ortaya çıkıyor. Şimdi ortaya çıkan görüşlerle seçimlerden önce savunulan görüşler arasında bir bağlantı bulmak zor. Buna şaşılmaz. Ama şaşılacak yanlar var. Seçimlerden önce "tek yol, kayıtsız şartsız destek olmak" diyenler, şimdi yeni koalisyon ve uzlaşma önerileri karşısında şaşkınlıklarını açığa vuruyorlar.

Politika ve özellikle işçi sınıfı politikası, tutarlılık ister. En azından seçimlerden sonra ortaya çıkan koalisyon ve uzlaşma önerileri karşısında şaşırılmamayı gerektirir. Şaşırılanlar, en azından iki ay öncesi tutumları ile ters düşenler, işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar önünde inandırıcı olamazlar. Sürekli olarak pratik yalanladığı akımlar ve bu akımların temsilcileri doğru yolu bulup göstermezler. İşçi sınıfı politikası, deneme-yanılma politikası haline getirilemez. Çünkü işçi sınıfının bilimi var. Ortada, kılavuz var. Denenmiş ve doğruluğunu kanıtlanmış kılavuz yerine hiç kimse yada akım geçemez.

Tarih, tekrürü değil. Bilim ise tarih değil. Ancak tarihten soyut bir bilim düşünülemez. Bilim, tarihin zenginliğini soyutlamayı gerektirir. Bilim, tarihin zenginliğinde yaşanan döneme özgü özellikleri ayıklayıp, zenginliğin özünü yada soyutunu bulup çıkarmayı gerektirir.

TARTIŞMANIN AKTÖRLERİ

Yirminci yüzyılın başlarında Rusya'da seçimler yapıldı. Lenin, seçimler üzerine çok yazdı. Zamanın Rusya'sına, yürürlükteki seçim sistemine, parlamentonun özelliklerine, tarihin geriliğine özgü özellikler bir yana. Her tarihsel olayda bu tür özellikler olacak. Bunlar bir yana. Bugün Lenin'in seçimlere bakış açısını hatırlamak gerek. Bunun için de tartışmanın aktörlerini çizmek gerek. Önce, seçimlere kimler katılıyor, sorusu var.

Başta Siyah 100'ler var. Yazımı ve okunuşu kolaylaştırmak için Yüz Siyahlar da demek mümkün. Bir grup partiden oluşan bir cephe. Lenin'in seçimlere gircek partilere ilişkin çizelgesinde şöyle tanımlıyor:

"Yüz Siyahlar, bugünkü çar hükümetini savunuyorlar, toprak ağalarını, bürokrasiyi, polis gücünü, askeri mahkemeleri, kütüphaneleri (pogrom) temsil ediyorlar." (Lenin, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 326-327, İngilizce)

Diğer yanda Kadet'ler var. Anayasacı Demokratlar kelimesinin kısaltılmışı. Kadet'leri iyi tanımak gerek. En iyi tanıma yolu da yine Lenin. Şöyle başlıyor:

"Burjuva toplumundaki bir özel sınıf ile bağlantısı olmayan fakat bileşimi, niteliği ve amaçları açısından kesinlikle burjuva olan bu parti, demokrat küçük burjuvazi ile büyük burjuvazinin karşı devrimci unsurları arasında yalpalıyor." (Lenin, Kadet'lerin Zaferi ve İşçi Partisi'nin Görevleri, Toplu Eserler, Onuncu Cilt, Sayfa 214, İngilizce)

Aynı yazıda Kadet'lerin parti programı ile ilgili olarak da şunları söylüyor:

"Onların programı, bütünüyle burjuva niteliktedir; Kadet'ler, en basitiyle, kapitalizmden başka bir sosyal

sistem düşünmezler, en çiretkar açılımları bile kapitalizmden bir parmak ileri gitmez. Politikada, programları, demokrasiyi, 'halkın özgürlüğünü', karşı devrimle, otokrasinin halkı ezme özgürlüğü ile birleştirir, ve onları özellikle küçük burjuva ve profesör ukalalığı ile titizlikle karıştırır."

Aynı incelemenin : başka bir yerinde ise Kadet'lerin hayalciliği üzerinde duruyor:

"Kadetler, tatlı beyaz, temiz, düzenli, 'ideal' burjuva toplumu üzerine hayaller kuranların partisidir." (Lenin, aynı eser, sayfa 221)

LENİN'E GÖRE SINIF MANTIĞI BASIT

Lenin, seçim mücadelesini, iktidar için kavga veren bir sınıfın mücadelesinin bir parçası olarak ele alıyor. Bunun böyle olduğunu göstermek için sözü uzatmaya gerek yok. Sınıf mantığı bütün açıklığıyla ortada:

"Yakınlarda, siyasal sorunlar üzerinde, çok aydın ve sevimli bir Kadet topluluğuna bir konferans verdim. Tartıştık. Ev sahibimiz şöyle dedi: Önümüzde vahşi bir hayvanın, bir aslanın olduğunu düşünün. Biz ikimiz, aslanın önüne atılmış iki esiriz. Bu durumda aramızda tartışmamız uygun olur mu? Bu durumda ortak düşmana karşı mücadele etmek için, en akıllı ve en uzak görüşlü Sosyal Demokrat G.V. Plehanov'un mükemmel bir şekilde söylediği gibi 'gericiliği teçrit etmek' için birleşmemiz, görevimiz değil mi? Benzerime güldü. kabul ettim ve cevap verdim. Peki, esirler, birisi silah almayı ve aslana hücum etmeyi öğütürken diğeri, mücadelenin tam ortasında aslanın boynundan sarkan 'Anayasa' yazılı bir yaftayı görürce, 'sağdan da soldan da gelirse gelsin şiddete karşıyım', 'ben bir parlamenter partinin üyesiyim, anayasa yöntemlerinden yanayım' diye bağırıyorsa, ne diyebilirsiniz? Böyle bir durumda aslanın gerçek niyetlerini ortaya çıkaran 'huysuz' genç kütüphaneleri eğitmek, onların siyasal ve sınıf bilinçlerini geliştirmek için yaftalara sadakat vaaz ederken aslan tarafından parçalanan esirden daha çok iş yapmıyor mu?" (Lenin, aynı inceleme, sayfa 234)

İDDİALAR VE CEVAPLAR

Bölşevizme dönüşme sancıları çeken Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin seçimlerle ilgili bağimsız tutumuna karşı, o zamanlar menşevizme kayan Plehanov da dahil çeşitli çevelerin dile getirdiği itiraz hep aynı: Oyları bölme. Bölşevik çizgiye karşı yöneltilen itirazı. Lenin, şöyle özetliyor:

"Siz, islah olmaz ütopyacı bölşevikler, Kadet'leri mağlup edeceğinizi hayal ediyorsunuz ama, oylan bölşevizmin için, hopeniz Yüz Siyahlar tarafından mağlup edileceksiniz." (Lenin, Sosyal Demokratlar ve Seçim Anlaşmaları, Onbirinci Cilt, altını çizen Lenin, sayfa 283)

Buna karşı Lenin'in verdiği cevaplar kapsamlı. Bunlardan birisi, Yüz Siyahlar'a karşı sürdürülen muhalefetin birliğinin, basit bir sayı hesabı ile ele alınmayacağı ile ilgili. Mesele sadece muhalefetin basit ve aritmetik toplamından ibaret değil:

"Hayır, yoldaşlar. Siyasal aritmetikte, tüm 'muhalefet' unsurlarının basit toplamının alınmasından biraz daha karışık işler vardır. Yalpalayan ve ihanet eden muhalefetin gerçekten savaşan devrimci unsurlara ilave edilmesi, her zaman bir artış işlemine yol açmaz; çoğu zamanda bir eksi işlemi olur." (Lenin, Siyasal Bunalım ve Oportünist Taktiklerin İfası, Onbirinci Cilt, sayfa 157)

Oylan bölme gereğiyle Kadet'lerle aynı arabaya binmeye ne denilir? Kadetleri destekleme önerilerinin Kadet'lerle aynı arabaya binme önerisinden farksız olduğunu vurgulayan Lenin şöyle yazıyor:

"Plehanov, Kadet'lerle aynı kompartmana binin ve Tlver'e kadar birbirinizi rahatsız etmeden gidin, diyor. Duma'ya (Parlamentoya) gitmek için Kadet'lerle aynı arabaya binin ve (bir süre için) 'kısır bir süre için' diyerek menşevik formülü tamamlıyor, Vasilev devrimci olmayan bir parti ile anlaşmamızı istiyor, menşevikler." (Lenin, Plehanov ve Vasilev, Onbirinci Cilt, sayfa 423)

Lenin, Plehanov ve Vasilev ile tüm menşevikler tarafından ileri sürülen Kadet'lerle aynı arabaya binerek parlamentoya gitme önerisini büyük bir oportünizm olarak niteleyip reddediyor.

DESTEKLEYENLERDEN MADAM KUSKOVA

Kadet'ler, bölşeviklerin kütüplere ulaşan yayın organlarına sahip olmamaları güveniyorlar. Seçimler

LENİN
İŞÇİ PARTİSİNİN
YÜZ SİYAH
VE
YÜZ SİYAH
SEÇİM

YALÇIN

öncesinde bütün 'tarafsız' basın Kadet basını haline dönüşmüş olmasına güveniyorlar. Bir de dönemlere güveniyorlar. Dönemler ortalığı dolduruyor. "Tarafsız" Kadet basınında boy gösteriyor. Solculuk adına, sosyalizm adına ve işçi sınıfı partisi adına Kadet'leri desteklemenin "faziletlerini" yazıyorlar.

Böyleleri çeşit çeşit. Yazmakla bitmez. Lenin, bunlardan birisinin Madam Kuskova'nın "devrimci öz-yaşamını" çiziyor. Şöyle:

"Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi 1898 yılında kuruldu. 1899 yılında Madam Kuskova ve Mösyo Prokopoviç, Parti'nin, daha doğrusu, o zamanlar bir devrimci sosyal demokrat olan Plehanov tarafından yönetilen dış büronun üyesi idiler. Fakat Madam Kuskova, o zaman da şimdiki gibi bir oportünist idi; sosyal demokrat harekette küçük burjuva görüşleri ve

son çözümlemede işçi sınıfını liberallerin politikasına tabi kılmak demek olan Berstaynizmi savunuyordu. Madam Kuskova, görüşlerini en net biçimde, 'Kredo' da açıkladı. Bu Kredo şunları söylüyordu: 'İşçiler ekonomik mücadele vermedir, liberaller de siyasal mücadele yapmalıdır.'... Madam Kuskova, Sosyal Demokrat Parti'den kovuldu. Prokopoviç ile birlikte liberallere, Kadet'lere gitti. Sonra Kadet'leri de terketti ve 'partisiz' bir Kadet gazetesi olan *Tovariş'de* 'partisiz' bir yazar oldu. Madam Kuskova, tek bir olay değildir. O, işçi partisine oportünizmi sokan ve Sosyal Demokratlardan Kadet'lere, Kadet'lerden menşeviklere ve başka yerlere dolan küçük burjuva entelektüellerin *tipik* bir örneğidir." (Lenin, Sosyal Demokratlar ve Duma Seçimleri, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 449)

Madam Kuskova'ları her yerde bulmak mümkün.

KADET PROPAGANDASI: ŞİDDET VE UMUTSUZLUK

Kadet'ler rahat ve tembel. Bunun için gerekçeleri var. Kadet propagandasını, Kadet'ler yerine, sözde Kadet olmayan menşevikler ve diğerleri yapıyor. Bunların da Kadet'lerin desteklenmesi için bir tek silahları var:

"Tezler yerine bir tek nakarat, terör ve umutsuzluk çığlıkları, işitiyorsunuz. Yüz Siyah'lara kaptırmanın! Kadet'lere oy verin! Kadet'lerle ortak liste yapın!" (Lenin, Siyasal Durum ve İşçi Sınıfının Görevleri, Onbirinci Cilt, sayfa 390)

kaçmakla kalmıyorlar aynı zamanda halkı kandırıyor ve Yüz Siyahlar tehlikesinin gerçek anlamını gözlerden saklıyorlar." (Lenin, Kadet'lerle Blok, Onbirinci Cilt, sayfa 313)

KADET PROPAGANDASI: KÜTLELERİ ÜRKÜTME

Menşeviklerin, sözde partisiz Kadet'lerin bu tezlerinin arkasında Kadet'lerin temel seçim "stratejileri" yatıyor. Lenin, bu stratejiyi kalıcı bir biçimde, şöyle tanımlıyor:

"Kadet'lerin seçim kampanyasının tümü, yığınları Yüz Siyahlar ve aşırı sol partiler tehlikesiyle ürkütme yönelmiştir. Tüm seçim kampanyası, kendilerini, küçük burjuvazinin sadıllığına, korkaklığına ve gevşekliğine uydurmaya ve küçük burjuvaziye, Kadet'lerin, en güvenilir, en mütevazî, en ilimli ve en iyi tavırlı insanlar olduğuna ikna etmeye yönelmiştir. Her gün Kadet Gazeteleri, okuyucularına, soruyor: Saflar, korkormusunuz? Bize güvenin! Biz sizi ürkütmeceğiz, biz şiddete karşıyız, biz hükümete sadıqız; bize güvenin, biz sizin için 'mümkün olan' her şeyi yapacağız! Ürkümüş safların arkasında Kadetler, hükümeti sadakatlarında emin kılmak için; Solu, kendilerinin özgürlük aşkına inandırmak için ve Barışçı Yeniliklere partilerine ve seçim yöntemlerine yakınlıklar konusunda güvene vermek için her türlü numarayı yapıyorlar." (Lenin, Partilerin Duma Seçimlerinde Tutumları, On Birinci Cilt, sayfa 415-416)

Kadet'ler böyle bir politikanın olumlu sonuçlar vereceğini nasıl inanıyorlar? Çünkü Kadet'ler, kütteleleri ham ve kulluğa yakın görüyorlar:

"Kadet'lerin kütlelerdeki umudu, kütlelerin hamlığına ve kulluğuna bağlanan bir umuttur. Şöyle düşünüyorlar: Kütleler, bizim program ve taktiklerimizi anlamazlar; kütleler, istemedikleri için değil izin veremedikleri için, barışçı ve yasal, en barışçı ve çekingen bir protestodan ileri gitmezler. Solun bir gazetesi, toplantıları, broşürleri, keyfi tutuklama ve kovuşturmalarda karşısında güvencesi olmadığı için, oylarını bize verecekler. Kadetler böyle düşünüyor. Ve Kadet, gözlerini göğe dikip gururla sesleniyor: Allahım sana şükür, ben, 'aşırılardan' birisi değilim! Ben bir devrimci değilim. Ben kendimi, her türlü tedbire, en sadık ve en sefil bir biçimde uyduracağım; seçim yöntemlerimi Barışçıl Yeniliklerden bile alacağım." (Lenin, Onbirinci Cilt, sayfa 415, Barışçıl Yenilikçiler, Yüz Siyahlar'ı Oluşturan en Gerici Partinin adı, Y.K.)

ASIL TEHLİKE NEREDE?

"Liebknecht, bize, bir sosyal demokratın burjuva kampındaki her müttefikin tehlikeli yönlerini gösterebilmesi ve bunları gizlememesi gerektiğini öğretiyor. Fakat bizim menşeviklerimiz, bizim Kadet'lerle değil Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele etmemiz gerektiğini haykırıyorlar." (Lenin, Liebknecht'in Broşürünün Rusça Çevirisine Önsöz, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 402)

Lenin, Yüz Siyahlara karşı mücadele ile birlikte Kadet'lerin gerçek yüzlerinin de açıklanması gerektiği görüşünü savunuyor. Bu görüşü savunmada en küçük bir ödünlü bile vermiyor.

Gereksesi var. Aynı incelemede, bu gerekçe çok açık bir biçimde ortaya konuyor:

"Kütlelerin sınıf bilinci, şiddet ve Drakon yasaları ile iğfal edilmez (bozulmaz); kütleleri, bir takım boş laflarla gerçek mücadeleden ayıran işçilerin sahte dostları, liberal burjuvazi tarafından bozulur. Bizim menşevikler ve Plehanov, Kadet'lerle mücadelenin, işçi kütlelerinin kafalarını sahte Kadet düşüncelerinden ve halkın özgürlüğünü eski rejim ile birleştirme konusundaki ön yargılarından kurtarma mücadelesi olduğunu anlayamıyorlar."

Dahası da var. Bir kelime eklemeye gerek olmadan, şöyle:

"Sınıf bilinci olan işçiler! Seçim kampanyasını halkın gözünü açmak için kullanın! Sizi, Kadet'lerle ortak liste yapmaya ve Kadet'lerle ortak sloganlarla kütlelerin kafalarını karıştırmaya zorlayan, iyi niyetli fakat cılız ve kararsız kimselerin açıklamalarına teslim olma! Yüz Siyahlar tehlikesi ile ilgili haykırırlara ve uyarılara kanma. Rus devriminin önündeki gerçek ve temel tehlike, köylü kütlelerinin olgunlaşmamış olması, onların mücadele kararsızlığı, burjuva liberalizminin sığılması ve aldatıcılığı anlayamamalarıdır. Bu tehlikeye karşı mücadele et ve gerekçeleri bütün açıklığıyla halk yığınlarına anlat. Bu yolla onları Kadet laf ebelerinden kurtaracağın ve Sosyal Demokrat Parti için desteklerini sağlayacaksın. Ancak bu yolla gerçek Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele edilecektir." (Lenin, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 395.)

ÇIKIŞ YOLU: ÖRGÜTLÜ MÜCADELE

Yüz siyahlarla mücadele edilecek. Kadet'lerin gerçek yüzü açıklanacak. Bütün bunlar yapılmadan tek amaç hiç bir zaman unutulmayacak. Fakat amaç, işçi sınıfının örgütlenmesi olacaktır. Çünkü:

"İşçi sınıfının gücü örgütlenmedir. Eğer kütleler örgütlü değilse proleterya hiç bir şey değildir. Örgütlü ise her şeydir. Örgüt, eylem birliği, pratik operasyonlarda birlik demektir. Fakat her eylem, kuşku yok, işleri geriye doğru değil ileriye götürdüğü sürece ve yalnızca, böyle durumda değerlidir. Proletaryayı geriletmesi, iğfal ettiği, zayıflatması sürece değil, ideolojik olarak birleştirdiği ve yükselttiği sürece değerlidir. İlkeli olmayan örgüt manasızdır ve gerçekte işçileri, iktidardaki burjuvazinin bir eki haline getirir." (Lenin, Parti Disiplini ve Kadet Yanlısı Sosyal Demokratlarla Karşı Mücadele, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 320-321)

Lenin bunları söylüyor. Bit de şunları ekliyor: "Devrim dalgası ister yükselsin isterse gerilesin, işçi sınıfı adına Kadet destekçiliği yapanlar, rızgara tutulmuş gibi olacaktırlar. Kütleler doğruları yaşayacak."

Bunun için de Lenin'in deyişi ile "çok uzun bir zaman" gerekemeyecek.

**İN:
PARTİSİ
E
MLER**

KÜÇÜK

Lenin, sözde partisizlerle menşeviklerin sarıldığı bu Kadet propagandasının gerçek yüzünü açıyor. Şöyle:

"Menşeviklerin temel tezi, Yüz Siyahlar tehlikesidir. Bu tezdeki ilk ve temel tutarsızlık, Yüz Siyahla tehlikesiyle Kadet taktikleri ve bir Kadet Politikası ile mücadele edilemeyeceğidir. Bu politikanın özünde, çarlıkta, yani Yüz Siyahlar tehlikesiyle *uzlaşma* yataktadır. İlk Duma, Kadet'lerin Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele etmediklerini, bunun yerine *Yüz Siyahlar'ın bilinen lideri* monarhin masumiyeti ve suçsuzluğu ile ilgili inanılmaz ölçüde utanmazca nutuklar verdiklerini yeterince gösterdi. Bu yüzden Kadet'leri Duma'ya seçmeye yardım ederek menşevikler, yalnızca Yüz Siyahlar tehlikesine karşı mücadelelen

Ne Diyorlar?...

TÜRKİYE GENEL-İŞ YETKİLİLERİ NE DİYOR?

- "Genel Müdür'ün şahsi görüşüne saygı duyuyorum. Ancak bize göre işçinin grev hakkı Anayasada her zaman vardır. Ayrıca Genel Müdür göreve yeni başlamıştı ve olaylara tam anlamıyla vakıf değildir. Direnişin yasal olup olmadığına Müdür değil Mahkeme karar verir. Etrafında bulunan çember ona gerçekleri yanlış aksettirmektedir. Bu direnişte haklıyız ve bu her demokratik ülkede olur."
- "1,5 ay içinde 4 kez toplandık ve bize ancak 1,5 saatlerini ayırdılar. Bu gibi davranışlarla iş sürücümde kaldı ve bu duruma gelindi. Artık direniş bizim dışımızdandır. Biz son olarak Pazar (17 Temmuz) günü işverene gidip mükazereyi bitirelim dedik. Onlar direnişten vazgeçilirse masaya otururuz dediler. Oysa mükazerele 29 Nisan'dan bu yana devam etmektedir."
- "Grev oylamasını Belediye Başkanı değil işçi yapar. Sanırım İsvan bu konudaki yasayı bilmiyor. 6.900 işçi üç gün içinde irade beyanları ile Türkiye Genel-İş sendikasının üyesi olduklarını belirtmişlerdir. Sayın Ahmet İsvan'ın sırasına geldiğinde gereken cevabı vereceğiz. O değil Belediye Başkanı, Temizlik İşçileri Müdürlüğü bile yapamaz. Tüm bunlara sebep İETT işverenin yanlış tutumudur. İsvan, belediyenin parasıyla DİSK'e adam çarpmaktadır."

GENEL-İŞ YETKİLİLERİ NE DİYOR?

- "Direniş İETT eski Genel Müdürü Saffet Gürtav tarafından organize edilmiştir ve çalışmak isteyen personel bir avuç silahlı militanca engellenmektedir."
- "İşveren durumundaki İETT'ye 17 Temmuz günü Yargıtay 9. Hukuk Dairesi tarafından alınan kararları sunduk. Direnişin amaçsız ya da yasal olup olmaması bizim için önemli değil. Önemli olan direnişin hangi amaca yönelik olduğudur. Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası bugüne dek işverene uyuşmazlık zaptı tutmamıştır. Grev prosedürünü işe hiç işletmemiştir. Bu direnişe toplu iş sözleşmesi imzalamak olanak dışıdır. Yanlış anlaşılmasın, ancak işçiler bu hareketleriyle bir kazanım elde edemeyecekleri gibi Türkiye Genel-İş Sendikası da bunları başboş durumda bırakacaktır. Türkiye Genel-İş kandırılmış azınlığın çıkarlarını temsil etmektedir. Direnişin işçiler aleyhine doğuracağı olumsuz sonuçları biz üstlenmeyeceğiz, işçiler-bizim güvencemiz altında olacaklardır. Türkiye Genel-İş Sendikası yöneticilerine sormak gerekir: Neden kendileri grev kararı almadılar ve bizim ileri ettığımız grev sabahı direnişi başlattılar? Grev oylaması yapılsa sanırım bu durum olmazdı."
- "Hüseyin Pala sürekli Ahmet İsvan'ı istismar ediyor. Bu maksatlı bir hareket. İsvan İETT'den sorumlu, ancak İETT sözleşmesini imzalamaya yetkili değildir. Ayrıca Sayın Pala 6900 işçinin irade beyanıyla kendi sendikasına geçtiğini söylüyor. Bu olanaksızdır. Sadece bizim sendikada işyeri sendika temsilcileri ve yönetim kurulu üyeleri sayısı 1.000'i geçmektedir."

Bir Elleri Yağda, Bir Elleri Balda

Ankara'da bir Güneş Matbaacılık Şirketi var. Matbaada yaklaşık 600 işçi çalışıyor. İda'nı personelini 100 civarında. Matbaanın hisse senetlerinin %96'sı Maliye Bakanlığının. Şirketin Müdürü ise DP eski milletvekilleriinden Neşet Tanrıdağ.

Tanrıdağ, bu seçimlerde Yozgat'tan adaylığını koyuyor. Ancak Tanrıdağ'ın müdürü bulunduğu matbaadan hareketle seçim çalışmalarını finans edip biçimi hayli ilginç. Tanrıdağ, seçim çalışmalarında kullanacağı 60 kadar Yozgatlı işçi olarak matbaaya aldıyor. Bunlara 1 aylık ücretlerini ve ek masraflarını verecek kendi kampanyasını yürütenek üzere Yozgat'a yolluyor. Ancak, Tanrıdağ önce seçimlerde son sıralara düşüyor. Buna rağmen yılmıyor. Tercihli oy propagandası için yine aynı kişileri kullanıyor. Ama bu da para etmiyor. Bütün hayalleri suya düşen müdür, işe aldığı Yozgatlıları bir anda işten atıyor.

Aynı matbaanın müdür yardımcısı ise AP Sirt adayı idi bu seçimlerde. Arpa ambarının tam ortasında bulunan müdür yardımcısı Mehmet Aydar da seçim kampanyasına ilişkin bütün basım işlerini bedavadan müdür yardımcısı olduğu matbaada yaptırıyor. Bu "ucuz" adaylığa rağmen, Aydar da milletvekili olmuyor. Olan, matbaanın mali kaynaklarına oluyor.

Müdür ve yardımcısı, milletvekili olamamanın verdiği hınçla olacak, işverende derici işçilere karşı cihat açıyorlar daha sonra. İşçilerden 4'ü 13. maddeye göre işten atılıyor. Bunlara ek olarak 13 işçi de istifaya zorlanıyor. İstifaya zorlanan işçilere, "istifa etmedikleri

takdirde 17. maddeye göre tazminat olarak işten atılacakları" tehdidi savruluyor. Çaresiz işçiler bunun üzerine selameti istifa etmekte buluyorlar. Bunun dışında atılacaklar listesinde daha 40 kişisinin bulunduğu söyleniyor.

Peki, ya sendika? O da başka bir alem. İşverende Türk-İş'e bağlı Basın-İş örgütüdür. Ama işin ilginç bir başka yanı var: Matbaanın başkanı olan şahıs, yani işveren durumundaki Yaşar Peker aynı zamanda Basın-İş'in de genel başkanı yardımcısıdır. Bu kişinin işçilerle, örgütlenme ile uğraşmaya hiç mi hiç niyeti yoktur. Yalnızca işçilerden toplanan aidatlarla çıkarılan bir "gazetelerin geliri ile uğraşmaktadır."

İşçiler, Mart'tan bu yana fazla mesajlarını alamıyorlar. Son ay maaşlarını da alamadılar. Ayrıca, işten atılan işçiler tazminatlarını da alamamaktadırlar. Toplu iş sözleşmesi hükümleri ise bir yıldan bu yana uygulanmamaktadır.

Devletten aldığı ihalelerle bol bol yolumu bulan bu matbaa ne yapmaktadır geliri ile. Bir kısmı ile ne yapıldığı belli: Adayların seçim çalışmalarını finansmanı. Ancak bunun dışında matbaanın başka katkıları da var. Ankara'da çıkan Adalet, Tanin, Tasvir ve Selam adındaki sağıc gazetele burada çok düşük bir ücret karşılığında basılmaktadır. Sendikamızın Gündem gazetesi ilanlardan ayda 350 bin lira kazanıyor.

İşte emme basma tulumba böyle işliyor. "Çiftlik gibi yönetmek" gibi bir söz vardır. Türkiye de hiç bir çiftliğin böylesine başboş bir biçimde yönetildiğine biz inanmıyoruz.

YALNIZCA "HAK GREVİ" MI!

Türkiye'nin en büyük şehri İstanbul'da ulaşım beş gün süreyle felce uğradı. Belediye otobüsleri çalışmadı. Şehrin dış semtlerinde çalışan minibüsler, fabrika servis otobüsleri İstanbul'u doldurdu. Ulaşım, bunlarla sağlandı. Hem de en korseca şekilde. İETT'nin dört ana deposunda çalışan işçiler direnişe geçti. Geçtiğimiz hafta boyunca, işçileri temsil ettiklerini ileri süren Türkiye Genel-İş (TURK-İŞ) ve Genel-İş (DİSK) sendikalarının yetkililerinin karşılıklı birbirlerini suçlayan demecileri, basında geniş ölçüde yer aldı. Bu arada, Türkiye Genel-İş yetkilileri, sözleşmede taraf olarak İETT Genel Müdürü olduğu olmasına rağmen, Belediye'yi ve özellikle de Belediye Başkanı Ahmet İsvan'ı suçlamakta, hakaret yağmurlarına

tutmakta oldukça ileri gittiler. Türkiye Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Pala'nın "Ahmet İsvan, değil belediye başkanlığı, temizlik işleri müdürlüğü bile yapamaz" sözleri, gazetelere manşet oldu.

İETT'deki direnişi Türkiye Genel-İş sendikası yürütüyor. Türkiye Genel-İş Sendikasının İETT'deki yetkisi, Yargıtay kararıyla düşmüş durumda. İETT'de işyeri yetkisi sorunu, İstanbul 2. İş Mahkemesinde 26.7.1977 günkü duruşmada ele alınacak. Bu durumda, işkolu yetkisine dayanarak sözleşme görüşmelerini yürüten ve görüşmelerin uyuşmazlık kesintiyi uğramasına üzerine grev kararı alıp işyerlerine esas Genel-İş (DİSK), direniş nedeniyle Türkiye Genel-İş'i suçuyor. Genel-İş'in bazı yetkilileri, direnişin ardında CHP İstanbul İl Örgütünde

Türkiye Belediyeler Vakfı kuruldu

• Türkiye Belediyecilik Eğitim ve Araştırma Vakfı adlı kuruluşun öncülüğünü Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği yaptı.

• Vakfın kuruluşu 18 Temmuz 1977'de İstanbul'da yapıldı, kuruluşu sırasında Adana, Ankara, Antalya, Bayrampaşa, Çanakkale, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmit, Kağıthane, Kayseri, Mersin, Trabzon belediye başkanlarının da bulunduğu otuz aşkın büyük kent belediye başkanı katıldı.

Türkiye Belediyeler Vakfı'nın, kentlilerin zorunlu ihtiyaçlarını daha etkin ve hızlı bir biçimde karşılanmasında yolunda, Türkiye çapında belediyelerin ortak çalışmalarını amaçladığı bildiriliyor.

Vakfın ana amaçları arasında şunlar sayılıyor:

- * Belediyelerin kent halkıyla sağlıklı bir diyalog kurmasını ve kentlilerin kent sorunları konusunda eğitimlerini, bilinçlenmelerini sağlamak,
- * Tüm belediyeler personelinin teknik ve idari konularda hizmet öncesi hizmet-içi eğitimini sağlamak,
- * Kent halkının kültürel ihtiyaçlarını karşılamak, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasına katkıda bulunmak,
- * Belediyelerin görev ve yetki alanlarına giren her türlü hizmetin uzun vadeli planlanması ve projelendirilmesi için çağdaş ve bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilmesi için gerekli bilimsel çalışma ve araştırmaları yapmak.
- * Belediyelerin gerek kendi hemşerileriyle, gerekse birbirleriyle daha iyi haberleşmelerini ve bilgi alış verişini düzenli gerçekleştirilebilmelerini sağlamak,
- * Belediye hizmetlerinin yapılması sırasında gerek mali, gerekse maddi güç israfını önleyici tedbirleri araştırmak, tasarruf olanakları bularak yeni kaynaklar sağlanmasına çalışmak, aynı konulardaki tekrarları önlemek ve bu amaçla belediyelerarası bir belediyeler bilgi merkezi oluşturmak,
- * Belirli belediye hizmetlerinin gerektirdiği malzeme, araç ve gereçlerin standartlaşmasını sağlamak, ortak üretim olanakları yaratmak.

VAKIF KURUCULAKI BİR ARADA

İETT DİRENİŞİ VE ARDINDAKİ GERÇEKLER

Belediyeye ilişkin çıkar çalışmalarının ve çeşitli hizipleşmelerin yatışım söylüyor.

Bu arada, Leyland otobüslerinin satın alınması sırasında adı bazı yolsuzluklara karışmış olan ve kısa süren CHP hükümeti döneminde görevinden alınmış olan İETT eski Genel Müdürü Saffet Gurtav'ın da, direniş olayıyla ilgili olduğu, bazı çevrelerce ileri sürülmekte. Adı, 70 milyonluk bu yolsuzluğa karışanlar arasında anılan Saffet Gurtav'ın, Aytekin Kotil'e yakın bir kişi olduğu da söyleniyor.

Tüm bunlar göz önünde tutulursa, direniş olayının pek de öyle basit bir "Hak grevi" olmadığı, daha geniş boyutlara sahip olduğu anlaşılıyor. Önce ekme zamını sorunu, ardından İETT işçilerinin direnişi. Belediye seçimlerinin

yaklaştığı bu dönemde, ard arda patlak veren, birbirinden kopukmuş gibi görünen iki olay. Ama her iki olayda da, halkla işçileri karşı karşıya getirme çabaları. Her iki olayda da, Belediye'ye veriyansın eden sağcı basın. Ve her iki olayda da, "İsvan'ı ilyice yıpratık" diye elle-rini oğuşturan kendi partisinin önde gelenleri. Ve YURUYUŞ'un geçen sayısındaki ekme zamıyla ilgili yazıda da belirttiğimiz gibi, Belediyeye yönelik her karanlık tertibin altından, CHP İstanbul İl Başkanı ve Belediye Başkan Yardımcısı ünlü müteahhidin adı çıkıyor.

"Tencere dibin kara, seninki benden kara" diye birbirlerini yemeye çalışan İstanbullu Halk Partililer tepişirken, olan halka ve ganster sendikacıların elinde oyuncak olan işçilere oluyor.

KİMLERİN OYUNUNA KURBAN GIDIYORLAR?

Kavramlarla Oynanmaz

METİN ÇULHAOĞLU

Kimileri oyun oynamaya çok meraklı. Bilimsel sosyalizmin ortaya koyduğu kavramlarla, hedeflerle oyun oynuyorlar. Gerçek içeriklerinden soyutladıkları kavramlarla reklamlarını yapmaya çalışıyorlar. Bu yüzden de, sosyalizmin ilkeleri bir yana, akıl ve mantık sınırlarını da zorluyorlar.

MC'nin kuruluş çalışmalarında pürüz yokken "geleceği varsa göreceği de var" dediler. "Yeni bir MC'nin her şeyin sonu olmayacağını" söylediler. Doğru söylediler. Sonra, MC'nin kuruluşu suyu düşer gibi göründü. Bu kez hemen ağız değiştirdiler. İşçi sınıflarının oluşturulması için yıllarca çaba gösterdikleri demokratik güçlerin birliği bir anda "oluşturdu". "Başını... 'nin çektiği demokratik yığınak'ın MC'ye "geçit vermediği" ilan edildi. "Demokratik güçbirliğinin alışılmadık boyutlara ulaştığı" yazıldı.

Demokratik kuruluşları yeni MC'ye karşı çıkararak görevlerini yaptılar. Bu, ancak saygı ve sevinçle karşılanabilir. Bu, başka. Ancak, MC'ye karşı tek tek yada ortaklaşa demec veremeyi demokratik güçbirliğinin sağlanması açısından tek ve yeterli ölçüt saymak bambaşka. Bu anlaşılsız mücadele etmek gerek. Dar çıkarlar yada bilgisizlik sonucunda birlik sorununun buna indirgenmesi, en başta demokratik güçlerin birliğini sağlama çabalarına zarar verir. Özü ve kapsamı kavranmayan hedefler için mücadele edilemez. Yalnızca gevezelik edilir.

Dar çıkarlar yada bilgisizlik. Kaynak ne olursa olsun, birlik sorununun bu biçimde içiç edilmesinin temelinde tek bir neden var: Sorunun siyasi özünü kavrayamamak. Sorunun siyasi boyutunu bilincil olarak örtbas etmek istemek. Siyasi öz, siyasi boyut ne? Bunu kavrayabilen için sorunu tarihsel gelişimi içinde ele almak gerekiyor.

Demokratik güçlerin birliği, kavram olarak olsa bile öz olarak yeni bir sorun değil. Çünkü sorunun özünde işçi sınıfı hareketinin ittifakları yatıyor. İttifaklar sorunu, ortaya yeni çıkmadı. Marks, Engels ve Lenin'de de var. Sosyalist mücadele ve iktidar sorununun işçi sınıfı ve müttelikleri açısından ele alınışı, Marks'la başlıyor. Engels'le daha büyük bir netliğe kavuşuyor. Netlik ve pratik, Lenin ve 1917 Devrimi ile zenginleşiyor.

Daha bu aşamada ortaya çıkan bir açıklığı vurgulamak gerekiyor: Gerek işçi sınıfının birliği, gerekse ittifaklar sorunu, sosyalist hareketin güncel ve nihai hedeflerinden soyutlanarak ele alınmaz. Dolayısıyla, aynı

sorun sosyalist örgütten soyutlanarak ve onun dışında çözümlenemez. Hangi tarihsel kesit içerisinde ve hangi özgül koşullarda gündeme gelirse gelsin, birlik sorunu sınıfsal ittifaklar sorunundan soyutlanamaz. Bu nedenle özünü sınıfsal ittifaklar sorununun oluşturduğu demokratik güçlerin birliği hedefi de sosyalist örgütten ve onun mücadelesinden ayrı olarak ele alınmaz.

Marks, Engels ve Lenin'den sonra, günümüzün koşullarında bu zorunluluklar daha da artıyor. Özetle şöyle: Günümüzde, eskisine kıyasla toplumun daha geniş kesimleri kapitalist düzene ve onun yan ürünlerine karşı derin bir hoşnutsuzluk içindeler. Kapitalizmin bunalımına, faşizme, gericiğe ve savaşa karşı toplumun geniş kesimleri yeni bir aranın içinde. Günümüzün belirgin nesnel özelliklerinden biri bu. Ancak aynıkoşulları getirdiği bir başka özelliğe daha dikkat etmek gerekiyor: Dün, özellikle 19. yüzyıl koşullarında, demokratik talepler doğrudan doğruya kapitalist düzene yönelik değildi. Günümüzde ise, en basit demokratik talepler, en basit demokratik özemler bile, daha doğrudan bir biçimde kapitalist düzenin temel direklerini hedef alıyor.

Bu nesnel konumun ortaya çıkardığı önemli bir sonuç var: Geniş demokratik yığınların kapitalizme karşı şu yada bu düzeyde hareketlenmesi, demokratik güçlerin birliği sorununu daha kannaşık bir yapıya kavuşturuyor. Birlik sorununun daha esnek, daha gerçekçi ilkelere ışığında ele alınması gerektiriyor. Ancak, bu gereksinimle birlikte şu zorunluluk da en ön plana çıkıyor: İşçi sınıfı dışındaki demokratik yığınların demokratik mücadelede inisiyatiflerini tarihsel olarak çoktan tüketmiş bulunmaları, buna ek olarak demokratik özem ve taleplerin giderek kapitalizme karşı bir nitelik kazanması, demokratik güçlerin birliği sorununu sosyalist hareketin inisiyatifinde, bu hareketin etrafında ve onun perspektifleri ışığında çözümlenmesini kaçınılmaz bir zorunluluk haline getirmiyor. Subjektif bir öge olarak sosyalist hareketin gelişmesi ve toplumdaki etkinliğini artırması bu nedenle demokrasi mücadelesinin de odak noktasını oluşturuyor.

Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin beraberliği kadar, sosyalist hareketin güçlenmesi ile demokratik güçlerin etkinliği arasındaki diyalektik ilişki de bu nesnel gerçeklerden kaynaklanıyor. Sosyalist hareketin güçlenmesi, bir yarıyla demokrasi mücadelesinin güçlenmesine, demokratik güçlerin belirli hedefler etrafında toplanmasına katkıda bulunuyor. Öte yandan, sosyalist hareket

ekseninde oluşan bu birliktelik sosyalist harekete ve örgütlenmeye de yeni güçler kazandırıyor.

Teorik gerçekler pratikte de yaşar. Türkiye, 1961-71 döneminde teorik gerçeklerin pratiğini yaşadı. 1961'den sonra, sosyalist hareketin gelişmesi, demokrasi mücadelesi ve gerek demokratik için bir katalizör işlevi gördü. Atatürkçülük ve 27 Mayıs'çılıkla ölçülen "demokratik" ancak sosyalist hareketin gelişmesi ile gerçek temeline oturabildi. Gerçek demokrasi "bilinci" böyle ortaya çıktı. Atatürkçü ve 27 Mayıs'çı "demokratlar"ın bir bölümü Peyzioğlu ve Erim gibileri ile saf tutarken, diğerleri sosyalist hareketin içinde yada çevresinde yer aldılar. Demokratik güçlerin hedefleri, sosyalist örgüt tarafından çizilen hedefler oldu.

Türkiye İşçi Partisi, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini birlikte sürdürdü. Ancak, aynı anda demokratlarla sosyalistleri de örgütte bir arada barındırdı. Örgüt içindeki yada çevresindeki demokratik kuşak bir yandan partiyi bir anma sürecine zorlarken, diğer yandan da ona kan verdi. Örgütün içindeki yada çevresindeki demokrat kuşaktan, demokratlığı aşip sosyalizme yönelebilenler, örgütün içindeki yerlerini aldılar yada korudular. Parti, sosyalist aydın kadrolarını partinin içindeki yada çevresindeki demokratlardan devşirerek güçlendi.

TIP Genel Başkanı Boran'ın son temsilciler toplantısında belirttiği gibi, demokrasi mücadelesi ile sosyalist mücadele arasında, demokratlar ile sosyalistler arasında 1971'den sonra ortaya çıkan kopukluk acı "meyva"larını bugün veriyor. Bugün, gerek demokrasi mücadelesi gerekse demokratik güçlerin birliği sorunu, kimileri tarafından gerçek siyasi özünden, sosyalist örgüt ekseninde soyutlanarak ele alınıyor. Bu, en başta demokrasi mücadelesini güdükleştiriyor. Yine aynı nedenle, demokratik güçlerin birliğini sağlanmasında somut ve kalıcı adımlar atılacak yerde "afyon çekiliyor". Birlik sorunu MC'ye karşı demeclere indirgeniyor.

Demokratik güçler, MC'ye karşı demec verebilir. Verrineldir. Ancak bu, kendi başına demokratik güçlerin birliğini sağlanmasında anlamı gelmez. İş buna indirgenince, birlik sorunu sosyalist örgütten ve onun çizdiği perspektiften soyutlanır. Böyle bir soyutlama "demec devrimciliği dönemini" ve gevezeliği getirir. Sosyalistler ise demokratik güçlerin birliğini sağlanmasında için için güçleri ile çalışırlar. Ancak bunun yolunun gevezelikten geçmediğini de bilirler.

Faşist Odaklar Dağıtılmadıkça

MC iktidarındın bu yana çeşitli düzeydeki öğrenim kurumlarında sürdürülen operasyonlar bitiniyor. Bu operasyonlar sonucunda faşist yuvası haline getirilen öğrenim kurumlarından biri de Ankara Atatürk lisesi. Gün geçmiyor ki, bu lisede üslenen faşist beslemeler, yoldan geçenlere ya da yakında bulunan EGO çalışanlarına bir saldırı yöneltmesinler.

Bugüne kadar, görüülen bu tür saldırılar konusunda güvenlik yetkililerinden Valiliğe, oradan da İçişleri Bakanlığına kadar başvurulmadık makam kalmadı. Ama her nedense, bugüne kadar bu yetkililerin hiç birinin köklü bir girişimine rastlanmadı.

Geçtiğimiz ay içinde, öğle saatlerinde görevine gelmekte olan EGO memurlarından İskender Ongüncü ve yanındaki bir arkadaşına Atatürk lisesinde üstlenen 7-8 salırgan demir çubuklarla saldırmışlar, bu saldırı sonucunda Ongüncü ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştı. İş bununla da kalmamış, olay günü akşam üzeri EGO Genel Müdürlüğü'nün çevresi yine aynı yerde yuvalanan faşist saldırganlar tarafından salımlı.

EGO yetkilileri durumu polise haber verdiler. Ancak, olay yerine gelen polis, saldırganları değil, EGO'da çalışanlardan Selçuk Gültekin'i "polise mukavemet ve hakaret"ten göz altına aldı. Daha büyük olayların doğması EGO yetkililerinin ve çalışanlarının bilinçli ve kararlı ortak davranışları sonucu önlenemedi.

Gün geçmekizin yinelenen bu saldırıların bir öğrenim kurumunda kaynaklanmasa, olayın yalnızca dışarıya yansın yönlendirilmedi. Temeldeki neden ise MC eylemleri sürdürülen eğitim ve öğrenim kurumlarını faşistleştirme politikası. Bu, yalnızca Atatürk lisesi olaylarında da gö-

FASİSTLERİN İLK SALDIRISI DEĞİL

rülmüyor. Daha geçenlere yüksek düzeyde bir Bakanlık görevlisinin "komando" bir eski genel müdür tarafından Millî Eğitim Bakanlığı içinde saldırıya uğraması, temeldeki sürecin dışarıya yansın yönlendirildi bir başkası.

MC'nin 25 yıllık iktidarı süresince izlediği "millî eğitim" politikasının ağır basan yönlendirildi bir devletlin kredi, burs vb. gibi bütün olanakları kullanarak bilimsiz gençlerin "komando" adı altında ilericiler, demokratik güçlere karşı seferber edilmesi oldu. Çoğu kez mevcut düzenin acağını çeken bu bilimsiz gençler, bilinçli burjuva politikacıların elinde düzenlenen savunma araçları olarak kullanılıyordular. Ankara Atatürk Lisesi de

böyle "ocak"lardan biri.

Bütün bunlara rağmen tüm devlet dairelerinde, eğitim kurumlarında çalışanlar, memur, teknik eleman ya da işçi olsunlar örgütleri aracılığı ile faşizmin sınırdan kampanyasına karşı örgütlü mücadelede kararlılar. Hiç bir saldırı onları yıldıramayacak. Çünkü "örgütülü birleşik güç yenilmez."

"BİZİ YILDIRAMAYACAKLAR"

Kimileri "MHP ile diyalog kurabilme umudundan" söz edersünler Türkiye'nin her yanında faşist saldırılar devam ediyor. Ankara'da hemen her gün hasta-

nelerin acil servisleri faşistler tarafından yaralanan ilericilerin uğrak yeri oldu.

Ankara'nın Aşağı Eğlence semtinde faşistler Türkiye İşçi Partisi milletvekili adaylarından gazeteci İsmail Gençtürk ve bir arkadaşına da saldırdılar. Gençtürk ve arkadaşları yedikleri dayak sonucunda kaburga, baş ve burundan ağır şekilde yaralandılar ve hastaneye kaldırıldılar.

Faşist saldırılara çeşitli bombalama olayları eklendi. Bombalamalar yalnızca DISK, TOB-DER gibi ilericiler kuruluşları hedef alınmıyordu. Ankara'nın çeşitli yerlerinde ilericileri, devrimcileri yıldırmaya devan eden faşistler sabahlara kadar "görev" yaptılar.

YURUYUŞ bombalanan kahvelerden birine gitti. Ankara'nın Danışman semtinde bombalanan "Arslan Kiraathanesi" genellikle ilericilerin gittiği bir yer. Çevre sakinleri YURUYUŞ muhabinine bölgede oturan insanların genel olarak ilericiler olduklarını ve olayın onları yıldırmayı amaçladığını belirttiler. Sözlerine sunları da eklediler "olayı yaratınların yuvalandıkları bölgeyi ve onların merkezini bugün herkes biliyor. Şu anda bu adamlar, eminiz, ya bir sonraki akşam yapaçakları iş planlıyorlar, ya da kendileri açısından bu olayın muhasesesini yapıyorlar." Ankara'da aynı gece faşistler ve ajan-provokatörler tarafından bombalanan yedi yerden birisi olan İkraat-hane ve çevresinde yaklaşık 20000 lira ya yakın hasara yol açıldı. Ama faşistler asıl amaçlarını başarmış olamadılar. Çevre sakinlerini, Danışman emekçilerini yıldıramadılar. Dükkan hasar gören yaşlı bir kadın YURUYUŞ muhabinine "bizi yıldırmayı amaçlıyorlar ama yapıyorlar" dedi.

Kuruçeşme sirtlarında sokaklarda yatanlar

YURUYUŞ İSTANBUL BÜROSU

İstanbul Boğazı denince hemen herkes aklına doğal güzellikler ve zenginlikler gelir. Boğazın sirtlarını boydan boya tenekte damlı, tek odalı gecekonduların doldurduğunu ve bunların sayısız sorunlarını, buralarda oturanlardan başka bilen pek yoktur. Bugün bu gecekondularda oturanlar, ikili bir "afet"le karşı-

BASKALARI
"BOĞAZ SEFASI" SÜRERKEN

karşıyalar. Afetin bir yönü, yüzde 50-58 eğime sahip sirtlardan evlerin üzerine kayalar yuvarlanması ve ölüm tehlikesi... Bir diğer yönü de, işsizlik... Ölüm tehlikesi var denip 16 evin kapısına mühür vurulmuş. İçinde oturanlar da sokağa atılmış. Sonra da tamamen unutulmuşlar... Şimdi bu insanlar, yatak yorgan sokağa yaşıyorlar.

Sokakta yaşayan bu ailelerden birinin reisi Sefer Duran şöyle anlatıyor olayı:

"Şu gördüğünüz evin arkasında, şu arkadaki kayalıklardan koca koca kaya parçaları yuvarlandı. Evimizin arkası olduğu gibi çöktü. 3 gün sonra 2-3 polis, kaymakam ve birçok memur gelip evimizi mühürlediler. Daha önce kapımızın mühürlenmediğini, evlerimizin boğaltılacağını bildirmediklerinden, şaşırık kaldık. Bir kısmımız komşularda kalmaya başladık, bir kısmımız sokağa yatıyoruz. Herhangi bir yer vermeleri için başvurduk, olur derlerse vereceğiz, yoksa başınızın çaresine bakmız dediler. 'Para yardımı' diyecek olduk. Ne parası? Biz para, mara dağıtmayız' deyip gittiler. Halimizi görüyorsunuz. 15 gündür bu durumdayız. Şimdi ne yapacağız bilmiyoruz."

Bu bölgeye yeşil saha deniyor. Vakfa atılmış bütün arazi. Gecekondular her ay vakfa 75-300 lira arası bir kira ödüyorlar ve hem de her sene tapusu gecekonduların vergisini veriyorlar. Ailelerde ortalama çocuk sayısı 5. Dam tenekeden

de olsa, rutubetli, iğreti de olsa, suyu, yolu, penceresi olmasa da bu gecekondular, bu emekçilerin halkın tek barınacağı bugün.

Beşiktaş Belediyesi İmar İşleri Şefi "Burada yaşayan insanlar verdikleri yaşam mücadelesinden dolayı kutlanmak gerek" diyor. Evi mühürlenmiş olan Hanife Çulhaoğlu'nun sözleri de bunu doğruluyor:

"35 yıldır aynı evde otururum, 6 çocuğum var. 8 nüfusuz. Oğlum askerden yeni geldi, işsiz. Aylığım 1.500 lira. Ev yok, bir tane bulduk 1.000 lira diyorlar. Görüyorsunuz, yataklar kapıda, çocuklar kapıda. Ne yapabiliriz?"

Belediye içişleri Süleyman Uyar ekliyor: "Aylığım 2.000 lira. Evim mühürlü. Çoluk çocuk yatak üstek kapıdayız. Onbes gündür böyleyiz ve hahmizi ilk sorularınız sizler olduğunuz."

Beşiktaş Belediyesi Şube Müdürü Sa bahattin Şenyüz ise, bu konuda şöyle diyor:

"Kaymakamlığın isteği üzerine harekete geçtik. Söz konusu yerde 16 ev ve bir kahvenin tehlikede olduğunu saptadık. Hazırlanan rapor üzerine kaymakamlığın emriyle bu evleri mühürlettik. Önceden bilgi verme konusunda iş zabıtaya haber verdik, bu onların görevidir. Valinin emrinde durum afet olarak saptanmış ancak 7269 - 1051 sayılı yasanın kapsamına girmedikleri için yarınım yapılmıyor. Ben girişimlerde bulundum.

Elimden başka birşey gelmez."

Valilik, kanun zabıta, belediye, kanunun bilmem kaçınca maddesi, kırmızı mühür, dilekçe, ama yine insanlar sokakta, yine 16 aile Kuruçeşme'de kapısı mühürlenmiş çaresiz, yüzlerce gecekondulu Boğaz sirtlarında, binlerce gecekondulu İstanbul'da ve diğer büyük kentlerde yarınlardan emin değil...

KİM İLGİLENECEK?

GEÇTİĞİMİZ HAFTA İÇİNDE AZER-BAYCANLI SANATÇI ZEYNEP HANLAROVA, ANKARA, İSTANBUL VE İZMİR'DE KONSERLER VERDİ. BE-RABERİNDEKİ HALK DANSLARI TOPLULUĞU İLE SÜRDÜRDÜĞÜ GÖSTERİLERDEN SONRA YÜRÜ-YÜŞ MUHABİRİ HANLAROVA İLE KONUŞTU...

HANLAROVA İLE SÖYLEŞİ

Geçtiğimiz hafta içinde Azerbaycan Devlet Halk Dansları Topluluğunun ve opera sanatçısı Zeynep Hanlarova'nın görkemli gösterilerini izledik İstanbul, Ankara ve İzmir'de...

Azerbaycan Devlet Halk Dansları Topluluğunun sunduğu oyunlar arasında Naz Eyleme, Nişanlılar, Komik, Şeker ve Tumba dansları dikkati çekiyordu. Komik Dansı üzerinde biraz durmakta yarar var. Halk arasında otantik biçimde oynanan bu dans, topluluğun koreograflarınca daha bir düzenlenmiş ve geliştirilmiş. Uç erkeğin sevdiği kıızı elde etmeğe çalışmalarını ve sonunda en yakışıklılarının galip geldiği bu dans, topluluk sanatçıları tarafından olağanüstü bir başarıyla sergileniyordu. Topluluğun sunduğu oyunlardaki ayakların (figürlerin) Anadolu halk oyunlarıyla olan benzerlikleri de hemen göze çarpıyordu. Bırakalım Doğu Anadolu'daki Azerbaycan kültürüyle ortak özellik taşıyan bölgeleri, Gaziantep'te Türkmen boyları tarafından yaşatılan Dokuzlu, Çepikli, Mani gibi oyunların ayaklarını (figürlerini) bu oyunlarda gözlemek mümkün. Yalnız kızların oynadığı oyunlarda da Erzurum bölgesinden motifler gözleniyor. Özellikle Erzurum'da kızların oynadığı 'Aşşaktan Gelirem' oyununa çok benzeyen bir oyun oynadılar. Tumba Dansı da daha bir ilginç. Bir dizi delikanlının oynadığı bu oyunda herkesin elinde nağara adı verilen davullar var. Nağaralarla tuttıkları tempoya uyarak bir yandan da oyunlarını sürdürüyorlar.

Topluluğun oyunlarında kullanılan çalgılar aynı zamanda Zeynep Hanlarova'ya eşlik ediyordu. Bu çalgılar, Tar (bir çeşit saz), Keman (bizdeki kemençeye benzer), Balaban (meyin değişik bir çeşidi), Nağara (elle çalınan küçük davul), Klarinet ve Garbon (akordeon).

Azerbaycan'da yetenekli çocuklar daha küçük yaşta topluluk tarafından yetiştiriliyor ve profesyonel eleman olarak grupta yer alıyorlar. Daha sonra Zeynep Hanlarova'ya sorduğumuz sorulara aldığımız cevaplarda görüleceği gibi her fabrikada, her işyerinde kültür çalışmalarını düzenleyen dernekler var. Ve buradaki halkın yaratıcı gücü sürekli olarak halk oyunlarına, müziğine, tiyatroya katkısını sürdürüyor. Buralarda yaratılan ürünler uzman kişiler tarafından işleniyor. Ve böylece en üst düzeydeki kültür ürünlerinde bile sanayi işçilerinin, tarım işçilerinin katkıları söz konusu oluyor.

Sovyet Azerbaycan Cumhuriyeti'nde olduğu gibi ülkemizde de çok sevilen bir halk sanatçısı Zeynep Hanlarova... Türkiye'de sevilmemesi başlıca nedenlerinden biri de 'mahnlarda' (türkülerinde Azerbaycan ve Anadolu kültürünün ortak özelliklerinin üstüste çıkışması...) Azerbaycan'ın doğal güzelliklerini, Azerbaycan halkının coşkusunu yaşıyor insan..

Ama bu içten coşkuyu faşist propaganda malzemesi yapmak isteyenler de var. Gösteriler sırasında faşist gruplar "Esir Türkler Haftası"nda bombalı, baskınlı, saldırgan eylemlerine yenilerini katılar ve gösterileri provoke etmek için

salonlarda ön sıraları işgal ederek "sloganlarını" attılar.

"Laleler" türküsünde ya da "Aşık Şamşir deli dağdan geçende" mahnisindeki "Gelmişem gezmeve sizin dağları" mısraını söylerken Hanlarova, salondaki faşist gruplar "Azerbaycan'a hürriyet", "Esir Türklerle hürriyet" diye bağırıyorlardı. Konserlerden birinde faşist bir paçavra uzattılar eline... Başyazısının başlığı şöyle: "Türkiye Esir Türkler Davasına Sahip Çıkmaktır". SSCB'deki "Esir Türkler"i kurtarma iddiasındaki faşistlere Hanlarova sahnedeki şu cevabı verdi: "Ben buraya Sovyet Halkının selamlarını getirmişem. Böyle halklar ara-

sındaki dostluğu bozucu kötü şeyler yok..." Ve bu faşist paçavrayı yere fırlattı. Salondaki faşistlerin provokasyon çabalarına aldınmayarak başka uluslarla dayanışmayı dile getiren 'Mehebbetim Unutma' (Bulgar şarkısı) ve ünlü Kalinka'yı okumaya devam etti. Söyleşimiz sırasında bu olay hakkındaki görüşlerini sorduğumuzda Hanlarova şöyle dedi: "Dinleyicilerin benden beklediği, dost Azerbaycan halkının türkülerini söylemem, halklar arasındaki kardeşliği dile getirmemdir. Ben orada bir avuç kendini bilmeze Azerbaycan'da insanların nasıl mutlu, özgür olduklarını, sosyalizmin nimetlerinden nasıl yararlandıklarını mı anlatayım..."

Yukarıda sözünü ettığımız başyazının ilk paragrafı şöyle: "Temmuz ayının üçüncü haftası 'Esir Milletler Haftası' olarak kabul edilmiştir. 1959 yılında ilk defa ABD'de kabul ve ilan edilen Esir Milletler Haftası..."

Bu sözlerle emperyalizmin maşası olduğunu itiraf eden faşist mantık devam ediyor:

"Çok kısa bir süre önce göyü Türk sayılan bir ekip 'Şili Halkıyla Dayanışma' toplantıları düzenlemiştir... Evet Türk halkıyla değil de Şili halkıyla dayanışma. Bu düpedüz kendimizi inkarın, inadına gavurlaşmanın dikalesidir. Eğer mutlaka sınırlarımız dışında bir toplumda dayanışma yapılacak olsaydı, Şili Halkına ne lüzüm vardı?.."

Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği olduğu ve Şili'li sanatçıların da katıldığı dayanışma gecelerinden söz edince, Hanlarova bu anti-faşist dayanışmayı kutluyor ve Şili halkının mücadelesini vurguyle desteklediğini şöyle ifade ediyor: "Ben de Şili halkının azadlığına özçalışmalarla, şarkılarla katılmışam."

Azerbaycan'da bir Devlet Opera Bale

Tiyatrosu ve yüzlerce halk tiyatrosunun varlığından söz ediyor Zeynep Hanlarova. Sosyalist toplum düzeninin kişilerin her türlü yaratıcılığını, yeteneğini geliştirip "Azerbaycan'da bir fabrika, bir işyeri düşünmem ki dernek bulunmasın. Halkın özünden, işçilerin, emekçilerin içinden çok iyi oynayanlar, türkü söyleyenler çıkıyor. Ve böyleleri demeklerin haddi hesabı yok. Hele Azerbaycan'da Karabakh denilen bir yer vardır, orada çocuklar ağlayanda derler ki, ağlamıyor, mahnu söylüyor. Bu bölgeden çok ünlü sanatçılar yetişmiştir."

"İrki bir olay saysak da, dini bir olay saysak da ve sadece insanı bir olay saysak da Esir Türkler Davasını halletmek Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vazifesidir." diyor faşist dergi.

Evet, bu çok "insani vazifeyi" sosyalist toplum yapısının daha da geliştirilmesi için coşku içinde yarışan, ülkelerinin ekonomik düzeylerini, insanların yaşam düzeylerini her geçen gün daha ileri hedeflere erdirmek için vargüçleriyle çalışan halklara karşı gerçekleştirecekler!..

Zeynep Hanlarova sözlerini şöyle bitiriyor:

"Ekim Sosyalist Devriminin tüm alanlarda olduğu gibi sanat alanındaki gelişmelere de çok büyük katkısı olmuştur. Düzdirem. (Öz söylüyorum)"

"Altaylardan gelip" Washington'da ilan edilen "Esir Milletler Haftası"na dört elle sarılan ve "İrkdaşlarını kurtarmaya" heveslenen, kendisinin bir süre önce "Rusya'da öldürüldüğü" iftirasını utanmadan yayan, "milliyetçilere" en güzel cevabı öz olarak böyle veriyor Zeynep Hanlarova... Ve böylece sermayesi yalan ve iftira olan faşist propagandaya bir şamar daha indiriliyor.

TÖB-DER DÜNYA ÖĞRETMEN HAREKETİYLE DAYANIŞMASINI PEKİŞTİRMİŞTİR

SÜLEYMAN YAŞAR

FİSE (Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu) nun Moskova'da toplanan 11. Genel Kurul'unda TÖB-DER'in üyeliği oybirliğiyle kabul edildi. 27 Haziran - 1 Temmuz 1977 tarihleri arasında toplanan Genel Kurul da, örgütümüzün üyelik önerisinin alkışlarla karşılanarak, oybirliğiyle kabul edilmesinin çok önemli ve derin bir anlamı vardır. Türkiye'de öğretmenlerin altmış yılı aşkın bir örgütlenme, örgütlü mücadele geleceği olmasına rağmen, dünya öğretmen örgütlerinin arasına katılmamış olması büyük bir eksiklik olarak duruyordu. Bu eksikliğin giderilmesi; Türkiye'de genel olarak emekçi halkımızın yükselen demokratik muhalefeti içinde, özel olarak eğitim emekçilerinin örgütlü mücadelesiyle mümkün olmuştur. Bir yıl önce yapılan TÖB-DER 3. Olağan Kongresi'nde alınan kararlar ve bu kararları hayata geçirme mücadelesi örgütümüzün ulaştığı niteliği belirtmeye yeterlidir sanıyorum.

ULUSLARARASI DAYANIŞMA BİLİNCİ

Geçen yıl yapılan Kongre'de uluslararası öğretmen örgütleriyle ilişkimizin eksikliği vurgulanmış ve bu eksikliğin giderilmesi için yönetimize görev verilmiştir. Kongre kararlarını yaşıyan güç koşullara rağmen kararlı bir şekilde hayata geçiren örgütümüz, uluslararası ilişkileri de ihmal etmedi. Aksine, yazışmalar düzeyindeki ilişkiyi aşmak için yoğun çaba sarfetti. Bir taraftan örgütümüzün dünya öğretmen örgütleri arasında tanıtılması için çalışırken, diğer taraftan dünya öğretmen örgütlerini üyelerimize ve kamuoyuna tanıtmaya çalışıyoruz. Bütün bu çabalar ve ardi arkası kesilmeyen ilişkiler kısa zamanda meyvasını verdi ve TÖB-DER, ilk defa uluslararası bir toplantıya resmen çağrıldı.

Katıldığımız ilk toplantı Cezayir'de yapıldı. Çağrılı olduğumuz "Filistin Halkı ve Öğretmenleriyle Dayanışma Toplantısı"nda ilk defa dünya öğretmenlerinin temsilcileriyle ilişki kurma fırsatını bulduk. Alınan kararlar sonucunda, örgütümüzün yüklenildiği sorumlulukla 15 Mayıs gününü Filistin Öğretmenleri ve Halkıyla Dayanışma Günü olarak kutladık. Şubelerimizde yapılan bu toplantılarda görüldü ki, örgütümüz enternasyonal dayanışmaya susamıştır ve bunun geliştirilmesini vazgeçilmez bir görev olarak görmektedir.

Kongresinde dört delegeyle temsil edildiğimiz Federasyon, ardından da anlaşılacağı gibi sendikalar federasyonudur. TÖB-DER, sendika hakkını almaması bir örgüt olmasına rağmen üyeliğe kabul edilmiştir. Elli ülke öğretmen örgütlerinin katıldığı federasyonda sendika hakkı olmayan örgütlerin sayısı bir elin parmaklarından azdır. Bu örgütlerden biri de bilindiği gibi TÖB-DER'dir.

SERMAYE NİÇİN KORKUYOR

TÖB-DER'in böyle bir toplantıya katılmasına tahammülü olmayan egemen sınıfların dünya ölçüsünde örgütlü olmamıza, uluslararası anlaşmalar düzeyinde bir itirazları yoktur. Paris'te (1965) Öğretmen Statüsü ile ilgili Konferans'ta alınan kararlar arasında öğretmenlerin uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesi ve bunun gibi birçok demokratik haklarının savunulması da vardır ve Türkiye, bu anlaşmaya imza koymuştur. Ayrıca, 1975 yılında yapılan Helsinki Konferansı'nda imzalanan "Nihai Belge"de de birçok demokratik hakların verilmesi kabul edilmiş ve Türkiye bu anlaşmaya da imza attığı gibi.

Dünya öğretmen örgütlenmiş olan sermaye sınıflarının, emekçi halkın örgütlenmesine ve uluslararası ilişkilerini geliştirmelerine karşı duydukları korku yer-siz değildir. Bu tepki bile, emekçilerin bundan sağla-

ÜLKEMİZDE ÖĞRETMENLERİN İLERİ ÖRGÜTÜ TÖB-DER'İN DÜNYA ULUSLARARASI ÖĞRETMEN SENDİKALARI FEDERASYONU (FİSE)NA KATILMASI BÜYÜK YANKILAR UYANDIRDI. TÖB-DER GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SÜLEYMAN YAŞAR, TÖB-DER'İN FİSE'YE KATILMASININ TAŞIDIGI ÖNEM VE ANLAMI YÜRÜYÜŞE ŞÖYLE ANLATTI:

yacakları yararlarını çok açık bir belirtisi oluyor. TÖB-DER'in ülkemizde sağladığı öğretmen hareketinin birliğini dünya öğretmen hareketinin birliğiyle pekiştirme, önemli aşımamam bir olaydır. Ülkemizde gelişen öğretmen hareketi iç dinamiklerinin dış dinamiklerle birleştirilmesinin, dünyada barış, sosyal ilerleme, eğitim, bilim ve kültürel gelişmeye önemli katkılar olacaktır. Uluslararası işbirliği ve dostluk, bu diyalog etkileşim ve ilişkinin doğal bir sonucu olarak daha ileri boyutlara ulaşacaktır.

ORTAK SORUMLULUKLAR

TÖB-DER'in FİSE Kongresi'ne katılımıyla, dünya öğretmenlerine Türkiye eğitim emekçilerinin ve emekçi halkımızın eğitim problemleri, anti-demokratik baskılar aktarılmıştır. Dünya öğretmenlerinin büyük bir dikkatle izledikleri Türkiye'deki gelişmeler, bu toplantıda yapılan konuşmalar ve kurulan ilişkilerle daha açık bir şekilde bilince çıkmıştır. Elli ülkeden 73 üye öğretmen örgütü adına 208 delegenin yanı sıra, FİSE'ye üye olmadığı halde, FİSE ile ilişkileri bulunan çeşitli ülkelerden öğretmen örgütleri, 160 milyon üyeli Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu, Dünya Demokratik Kadın Örgütleri Federasyonu, Dünya Demokratik Gençlik Örgütleri Federasyonu ve pek çok işkolundan işçi sendikaları federasyonları bu toplantıda temsil edilmiştir. Örgütümüz, böyle bir birliğe katılmakla bir bütünün parçası olarak yeni sorumluluklar alırken, aynı şekilde bütüne de kendi meseleleriyle ilgili sorumluluklar yüklemiştir.

Eskiden de, üye olmadan önce de, bu sorumluluklar yoktu demek istiyorum. Örgütümüz FİSE'ye üye olmadan da onunla ilişkiler kurnuş ve TÖB-DER'in yakından tanınması için çaba sarfetmiştir. Ülke-

EYLEM BİRLİĞİ

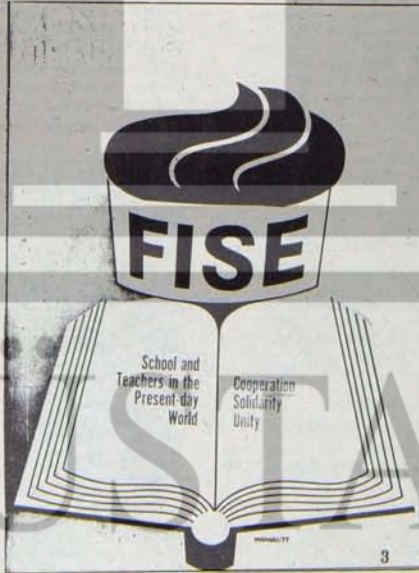
FİSE'nin 11. Olağan Kongresi'nde aldığı karar, "ÖZGÜRLÜK, ULUSAL BAĞIMSIZLIK, DEMOKRATİK VE SENDİKAL HAKLAR UĞRUNA MÜCADELE EDEN ÖĞRETMEN VE HALKLARLA DAYANIŞMA" başlığı altında bildiri olarak tüm dünyaya yayılmıştır.

"27 Haziran - 1 Temmuz 1977 tarihleri arasında Moskova'da toplanan FİSE'nin 11. Olağan Kongresi, Özgürlük, Ulusal Bağımsızlık, Demokratik ve Sendikalar Hakları uğruna mücadele eden öğretmenler ve halklarla aynı dayanışmasını belirtir..." diye başlayan bildiri, özetle, şu görüşlere yer vermiştir:

"Öğretmenler ve genel olarak işçiler, demokratik bir eğitimin ancak demokratik bir toplumda varolabileceğini ve kendisini mükemmelleştireceğini kendi öz deneyimlerinden anırlar. Demokratik bir eğitim için öğretmenlerce yürütülen faaliyetler tüm toplumsal mücadelelere ve işçilerin demokratik ve sendikalar haklarının savunulmasına her geçen gün daha sıkı bir şekilde kaynaşıyor; öğretmenler, eğitimin ve toplumsal kanunların iyileştirilmesi için zaruri olan değişimleri ve ilerlemeleri gerçekleştirmek amacıyla, işçilerle olan eylem birliğini sürekli olarak geliştiriyorlar. Demokratik bir eğitim, özgürlükler, demokratik ve sendikalar hakları ve ulusal bağımsızlık doğrultusunda verilen mücadelelerin kapsamlı geliyor ve öğretmenler bu alanda çok önemli bir rolü yerine getiriyorlar. Bugünkü bunalmış çerçevesinde, emperyalizm ve gerici güçler, demokratik özelemlere ve değişiklik özelemlerine karşı çıkmakta ve öğretmenlere ve onların örgütlerine karşı giderek daha da saldırganlaşmaktadır. Bu baskı, dünyanın çeşitli bölgeleri ve ülkelerini geniş çapta görülmektedir. Ve öğretmenler, haklarına karşı girişilen çeşitli biçimlerdeki baskı ve saldırılara karşılaşmakta ve bunlar, pek çok defalar, kaba faşist baskı hapsedilme, işkence ölüm şekline almaktadır. İhtiyaçları olan desteği görebilmek için bu öğretmenlere ve onların örgütlerine geniş, sürekli ve aktif dayanışmanın daha fazla sayıda örgütlerce gösterilmesi gerekir. Böyle bir dayanışma, pek çok kez hükümetleri geriletmekte, onları tescit edilmesine ve uluslararası arenada mahkum edilmelerine yardımcı olmaktadır.

"Konferans, halkların bağımsızlık ve kendi kaderini özgürce tayin etme haklarını tümüyle desteklediğini belirtir. Geçtiğimiz dönemde süregelen altıden Angola, Mozambik ve Gine-Bissau halklarının ve diğer ülke halklarının zaferlerini ve aynı zamanda Djibouti'nin bağımsızlığı kavuşmasını selamlıyoruz."

TÖB-DER, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu'nun bir parçası olarak 11. Genel Kurul'da alınan (özetini veremeye çalıştığımız) bu kararın ödünsüz olarak hayata geçirilmesi mücadelesindedir artık.

maide verdiğimiz mücadeleyle de örgütümüz, FİSE'ye ve ona bağlı örgütlerce benimsenmiştir. Bu yüzden ki, üyeliğimiz hiç bir tartışmaya yol açmadan, oybirliğiyle kabul edildi. Bugün ardi TÖB-DER, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu üyesidir ve onun aldığı kararlar ışığında, ülkemizin özgül koşullarında mücadele veren bir örgüttür.